

DECIZIE

din 25 martie 2022

nr.1/27(17/27)

Cu privire la aprobarea Planului operațional local de implementare a Programului național de dezvoltare a polilor de creștere (2022-2027)

În temeiul art.14 alin.(2) lit.p) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, art.4 alin.(2) lit.a) și art.5 alin.(1) din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, art.20 alin.(3) lit.b) și art.33, lit.m) din Legea nr.397/1997 privind finanțele publice locale, având în vedere Programul național de dezvoltare a polilor de creștere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.916/2020, și propus spre implementare în perioada 2021-2027, urmînd scopul enunțat de Programul național de dezvoltare a polilor de creștere de transformare a municipiului Cahul într-un oraș-pol de creștere regională, ca localitate selectată a fi beneficiar, atractiv pentru locuitori, antreprenori și vizitatori care generează creștere, ocupare a forței de muncă și stimulează dezvoltarea zonelor teritoriale adiacente, luînd în considerație avizele comisiilor consultative de specialitate, Consiliul municipal Cahul

DECIDE :

1. Se aprobă Planul operațional local de implementare a Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova, municipiul Cahul, pentru perioada 2022-2027 (se anexează).
2. Implementarea Planului operațional local va fi asigurată instituțional de Unitatea de Implementare a Programului, creată prin Decizia Consiliului municipal Cahul nr.3/34(13/34) din 03.06.2021 „Cu privire la crearea Unității de Implementare a Programului Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în cadrul Primăriei municipiului Cahul”, care va realiza activitățile planului în limita competențelor și atribuțiilor stabilite, cu suportul instituțiilor și organizațiilor de stat, municipale și neguvernamentale implicate, instituții care oferă asistență financiară.
3. Implementarea Planului operațional local va fi asigurată financiar din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetul de stat, prin Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală, alte programe – din surse ale bugetului municipiului și resurse financiare ale programelor de asistență externă.
4. Anual, Consiliul municipal Cahul va aproba în bugetul municipal resursele necesare pentru cofinanțarea/finanțarea proiectelor propuse în prezentul Plan operațional local, în funcție de resursele disponibile, prioritățile și proiectele identificate, ținîndu-se cont de prevederile legislației în vigoare privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar-fiscale.
5. Secretarul Consiliului municipal Cahul, dna Aliona Tricolici, va aduce prezenta decizie la cunoștința publică.
6. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama primarului municipiului Cahul, dl Dandiș Nicolae și comisiilor consultative de specialitate ale Consiliului municipal Cahul:
 - în domeniul buget, dezvoltare economică și atragerea investițiilor (președinte – dl Vrabii Anton);
 - în domeniul servicii comunale, urbanism, funciare și protecția mediului (președinte – dl Musteață Valeriu);
 - în domeniul social, cultură și educație (președinte – dl Burlacu Petru).

Președintele ședinței
Consiliului municipal Cahul

Contrasemnează:
Secretarul
Consiliului municipal Cahul

Anton VRABII

Aliona TRICOLICI

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI CAHUL

**PLANUL OPERAȚIONAL LOCAL
de dezvoltare a orașului-pol de creștere
municipiul Cahul (2022 – 2027)**

2022

INTRODUCERE

Dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova este caracterizată de discrepanțe teritoriale, care înregistrează în continuare tendințe crescătoare. Analiza diverselor aspecte ale vieții social economice relevă diferențe considerabile ale nivelului de trai al populației, ale activității antreprenoriale dintre municipiul Chișinău și regiuni.

Datele recente (2020) ale Biroului Național de Statistică privind veniturile populației arată că venitul mediu pe o persoană din regiuni atinge doar un nivel de 60 % din venitul mediu pe o persoană în municipiul Chișinău. Totodată, structura veniturilor populației dezvăluie că în veniturile populației mun. Chișinău predomină veniturile salariale (67 %), prestații sociale (14 %) și alte venituri (11%), pe când structura veniturilor populației pe regiuni este caracterizată printr-o pondere mai mică a veniturilor salariale (circa 40 %), o pondere considerabilă a prestațiilor sociale (peste 20 %), dar și predominarea veniturilor din activități agricole (8-17 %) și o pondere mai mare a altor venituri (peste 14 %).

În contextul prezentat, Programul Național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în Republica Moldova își propune să răspundă acestor provocări, oferind o viziune integră de transformare a șase municipii (Cahul, Comrat, Ungheni, Orhei, Soroca și Edineț) în poli de creștere, capabili să susțină dezvoltarea regiunilor, inclusiv și prin difuzarea dezvoltării în zonele rurale proxime. Acest Program este elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în baza prevederilor Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2016-2020, Planului de Acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2020-2023 și noului Concept (paradigmă) de Dezvoltare Regională în Republica Moldova aprobat prin Decizia Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale nr. 4/20 din 13.02.2020.

În conformitate cu punctul 3 al Hotărârii de Guvern nr. 916/2020, pentru a beneficia de Program, este necesară constituirea cadrului instituțional necesar, precum și elaborarea și aprobarea Planurilor operaționale de implementare a Programului la nivel local. Astfel, Planul Operațional Local de dezvoltare a orașului-pol de creștere municipiul Cahul (2022 – 2027) reprezintă un document de politici, elaborat în scopul asigurării implementării Hotărârii Guvernului nr. 916/2020 cu privire la aprobarea Programului Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Nr. 33-41 art. 42 din 05.02.2021).

Planul prevede transformarea municipiului Cahul într-un oraș - pol de creștere regională a Republicii Moldova, identificând și valorificând oportunitățile de dezvoltare a zonei. Rolul municipiului Cahul ca oraș-pol de creștere se referă la interacțiunea cu orașele de la nivel superior în domeniul economic, precum și cel al prestării serviciilor publice și private, bazându-și creșterea pe resurse locale și pe cele areale rurale, având o arie de influență de circa 25-30 km.

Prin conținutul său, Planul Operațional Local urmărește implementarea unui portofoliu de proiecte care va asigura creșterea economică a municipiului Cahul și a zonelor rurale proxime și determinarea planului de acțiuni pentru perioada 2021-2027, în vederea implementării acestora.

I. Componentele programului și rezultatele țintite

Municipiul Cahul este situat în partea de sud-vest a Republicii pe un platou din preajma Prutului la 175 km de Chișinău. Cu o suprafață totală de 33,91 km², având în componența sa și s. Cotihana – 22.18 km², municipiul Cahul este reședința raionului Cahul, ce este învecinat cu România și Ucraina, precum și beneficiază de ieșire la mare datorită portului Giurgiulești. De altfel, punctul vamal de trecere Cahul-Oancea este la doar câțiva km de municipiu.

Municipiul Cahul este unul dintre cele mai mari și importante orașe ale țării, fiind un centru academic, economic, socio-cultural, cu multe oportunități și capacități de dezvoltare. Nivelul de dezvoltare economică a municipiului Cahul a început să se redreseze, având o direcționare spre domeniul de atragere a investițiilor.

Populația municipiului Cahul este de cca. 40,0 mii persoane, ceea ce reprezintă cel mai mare nivel printre localitățile urbane din Regiunea de Dezvoltare Sud, deținând, totodată, locul 3 după numărul populației în lista localităților urbane ale Republicii Moldova. Populația mun. Cahul deține o pondere de 32 % din populația raionului Cahul.

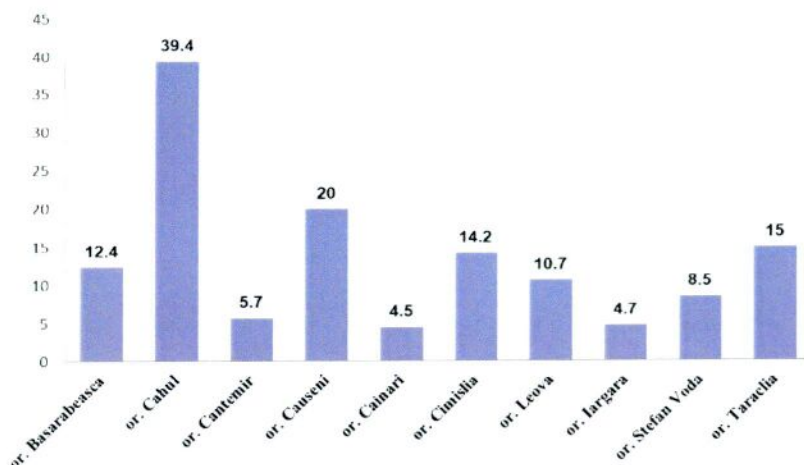

Figura 1. Populația stabilă în localitățile urbane ale Regiunii de Dezvoltare Sud în anul 2019, mii persoane
Sursa: BNS

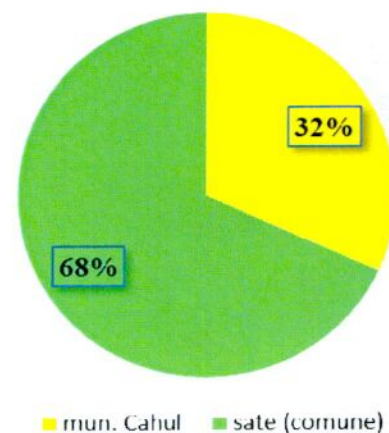

Figura 2. Structura populației raionului Cahul în anul 2019, %
Sursa: BNS

Analiza structurii populației municipiului Cahul după vârstă relevă că tinerii (14-35 ani) dețin o pondere de 36 % , ceea ce reprezintă cel mai înalt nivel printre localitățile urbane din Regiunea de Dezvoltare Sud, în care ponderea tinerilor în totalul populației variază între 31-35 %. De asemenea, menționăm că instituțiile de învățământ preșcolar și general atrag copii din localitățile raionului, pe când cele din învățământul profesional tehnic și cele din învățământul superior înregistrează elevi și studenți din toate regiunile ale țării, ceea ce sporește fluxul real al tinerilor și copiilor în municipiu. O pondere considerabilă în structura populației municipiului Cahul este deținută și de categoria persoanelor în vârstă între 36 – 59 ani, nivelul căreia atinge 34 %.

Structura populației după gen arată că femeile dețin o pondere de 54 % din populația mun. Cahul, iar bărbații – 46 %.

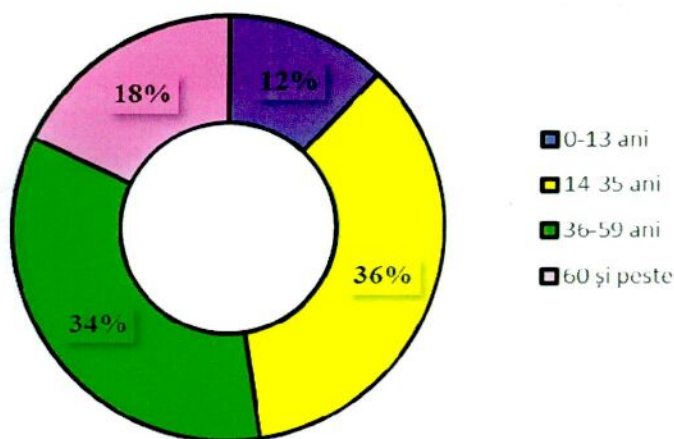

Figura 3. Structura populației mun. Cahul pe categorii de vârstă în anul 2018, %

Sursa: BNS

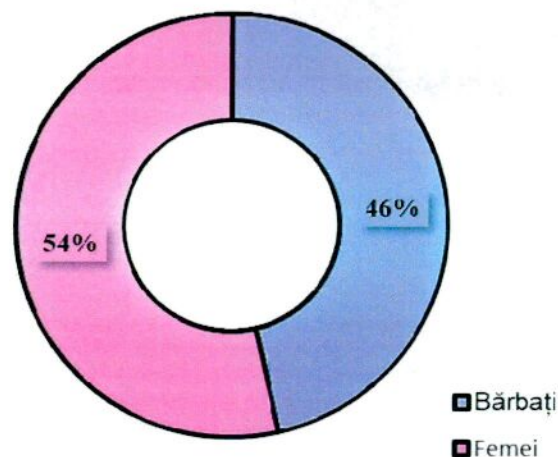

Figura 4. Structura populației mun. Cahul pe categorii de vârstă în anul 2018, %

Sursa: BNS

Evoluția indicatorilor demografici ai municipiului Cahul relevă un trend similar al celui constatat la nivel național, adică de reducere atât a populației stabile, cât și a populației prezente.

Populație stabilă relevă numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul mun. Cahul, inclusiv persoanele absente temporar. La baza numărului populației stabile se află rezultatele recensământului din anul 1989, care au arătat un număr de 42 900 de persoane, ceea ce determină nivelul populației mun. Cahul din anul 2019 să constituie doar 91,84 % din cel al anului 1989.

Tabelul 1. Evoluția indicatorilor demografici ai municipiului Cahul

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019
Populația stabilă, persoane	39600	39600	39500	39500	39400
Populația prezentă, persoane	35900	35900	35800	35700	35600
Născuți, persoane	367	281	298	256	237
Decedați, persoane	300	338	295	318	297
Spor natural, persoane	67	-57	3	-62	-60
Rata de natalitate, %	10.2	7.8	8.3	7.2	6.7
Rata de mortalitate, %	8.4	9.4	8.2	8.9	8.3
Coefficientul îmbătrânirii	15.5	16.3	16.9	17.6	18.4
Vârsta medie a populației, ani	38,0	38,4	38,9	39,3	39,8

Sursa: BNS

Numărul populației prezente se determină în baza rezultatelor recensământului din anul 2004 și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie oficial înregistrate în anul de referință. Totodată se ia în considerare schimbarea numărului populației în urma reorganizării teritorial-administrative. Astfel, constatăm că nivelul populației prezente din anul 2019 constituie 100,28 % din nivelul anul 2004.

Micșorarea numărului de populație a mun. Cahul este cauzată în primul rând fluxului migraționist, multe persoane au decis să emigreze pentru a asigura un nivel de trai decent familiilor sale, determinând emigrarea ulterioară a acestora. De asemenea, liberalizarea circulației, precum și atractivitatea pieței muncii externe, favorizează tinerii să emigreze atât temporar, cât și permanent la studii și la munca în alte țări. Totodată, sporul natural înregistrează doar uneori valori pozitive, ceea ce determină o evoluție în descreștere a ratei de natalitate, în timp ce rata de mortalitate rămâne, practic, neschimbată.

Prin urmare, constatăm că coeficientul de îmbătrânire a populației mun. Cahul (numărul persoanelor în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori) a sporit de la nivelul de 15,5 în 2015 la 18,4 în 2019, iar vârsta medie a populației a crescut de la 38 ani (2015) la 39,8 ani (2019), ceea ce corespunde cu vârsta medie a populației pe țară în mediul urban.

În contextul celor prezentate, **principalele probleme demografice ale municipiului Cahul** sunt o reflectare a situației din Republica Moldova și se exprimă prin:

- *intensificarea proceselor migraționiste a populației în ultima decadă cauzată de neatractivitatea ofertelor pieței muncii în comparație cu oportunitățile oferite de piețele externe, devine mult mai accesibile odată cu liberalizarea circulației externe;*
- *reducerea natalității determinată de intensificarea fenomenului „tineri în așteptare” (amânarea întemeierii familiilor și nașterea copiilor până la vremuri mai sigure și mai bune;*
- *condiții de abitație nesatisfăcătoare ale unor grupuri marginalizate ale populației din cauza veniturilor modeste care nu asigură nivelul minim de trai;*
- *schimbările în structura pe vârste ale populației, sporirea cotei populației peste vârsta aptă de muncă și reducerea cotei populației până la vârsta aptă de muncă.*

Toate problemele enunțate pentru municipiul Cahul reprezintă provocări strategice, deoarece au un impact pe termen lung asupra vieții localității.

Comparând nivelul salariului mediu din municipiul Cahul în dinamică, s-a constatat creșterea lentă a acestuia, ritmul mediu de sporire în perioada 2015-2020 constituind 11,85 %, cu toate acestea nivelul salariului rămâne a fi sub media națională (7943 MDL). Numărul existent de locuri de muncă este limitat, iar salariul este, în mare parte, neatractiv, ceea ce nu permite să se asigure o absorbție eficientă a excesului de brațe de muncă din zonele rurale proxime. Astfel, dezvoltarea infrastructurii platformelor investiționale este acel domeniu care va permite ameliorarea situației.

Tabelul 2. Evoluția indicatorilor forței de muncă la nivelul raionului Cahul

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indice relativ, 2020/2015, %	Ritmul mediu de modificare, +/- %
Numărul de salariați, persoane	10254	9785	10008	10378	10334	9684	94.44	-1.14
Câștigul salarial, lei	3855.6	4238.8	4728.1	5310	6075.5	6750.6	175.09	11.85

Sursa: BNS

Cu toate acestea, numărul de salariați, precum și câștigul salarial în raionul Cahul ating cele mai mari nivele în Regiunea de Dezvoltare Sud.

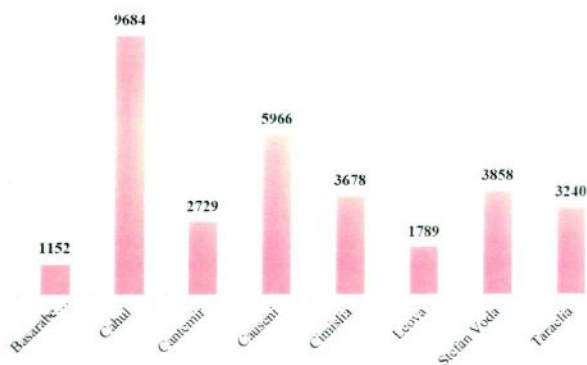

Figura 5. Numărul de salariați pe raioanele RDS în anul 2020, persoane

Sursa: BNS

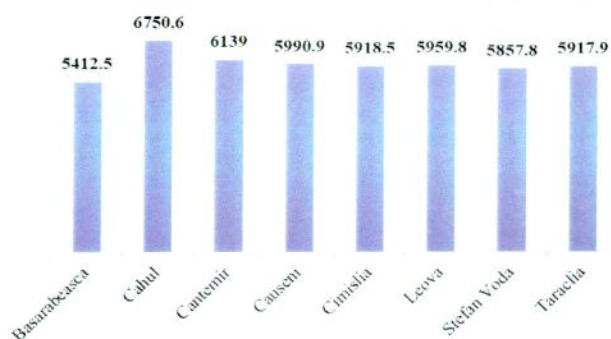

Figura 6. Câștigul salarial mediu pe raioanele RDS în anul 2020, lei

Sursa: BNS

Analiza indicatorilor activității antreprenoriale la nivelul raionului Cahul demonstrează că peste o pătrime de întreprinderi ale Regiunii de Dezvoltare Sud sunt cu sediul central în raionul Cahul. Totodată, observăm că numărul întreprinderilor crește, atingând nivelul de 896 întreprinderi în anul 2020, manifestând o creștere medie de 2,83 %. De asemenea, observăm că ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor din raionul Cahul la fel deține o pondere importantă în totalul cifrei de afaceri obținute în Regiunea de Dezvoltare Sud, de 27,9 %, ceea ce reprezintă cu 1,9 % mai multe decât în 2015. Valoarea cifrei de afaceri a sporit de la 2,19 mlrd. lei la 3,16 mlrd. lei, înregistrând, în mediu, o creștere de 7,59 %. În cele din urmă, întreprinderile din raionul Cahul oferă locuri de muncă pentru circa o treime de salariați din regiune.

Tabelul 3. Evoluția antreprenoriatului la nivelul raionului Cahul

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numărul întreprinderilor, unități	779	756	785	795	858	896
Ponderea în numărul de întreprinderi RDS, %	28.96	27.75	27.62	26.94	27.62	27.83
Cifra de afaceri, mil lei	2193.09	2233.71	2600.98	3053.24	3131.03	3162.09
Ponderea în cifra de afaceri ale întreprinderilor RDS, %	26.0	24.3	24.8	26.9	26.6	27.9
Numărul de salariați, persoane	10254	9785	10008	10378	10334	9684
Ponderea în numărul de salariați RDS, %	31.6	29.8	30.3	30.5	30.9	30.2

Sursa: BNS

Datele statistice oferite de Biroul Național de Statistică cu privire la antreprenoriat se bazează pe sediul central al întreprinderii mamă și pe cele întreprinderi, care prezintă rapoarte, ceea ce determină ca o mare parte din agenți economici să fie în afara evidenței statistice. Totodată, conform datelor din Date din Registrul de stat al unităților de drept privind întreprinderile înregistrate în Republica Moldova din data de 08.11.2021 oferite de Agenția Serviciilor Publice, în municipiul Cahul sunt înregistrate 4795 de întreprinderi, dintre care:

- ✚ 65,58 % - întreprinderi individuale;
- ✚ 29,17 % - societăți cu răspundere limitată;
- ✚ 1,85 % sunt societăți pe acțiuni;
- ✚ 1,3 % - cooperative;
- ✚ 2,1 % - alte forme.

Totodată, conform aceleași surse, în anul 2019 au fost înregistrate 71 de întreprinderi noi, dintre care 51 sunt societăți cu răspundere limitată, 16 sunt întreprinderi individuale, 2 cooperative de producție și 2 entități cu altă formă. În 2020, se păstrează aceeași structură a întreprinderilor înregistrate noi, astfel din 80 de entități, 51 sunt societăți cu răspundere limitată, 25 sunt întreprinderi individuale și 4 entități de altă formă organizatorico-juridică.

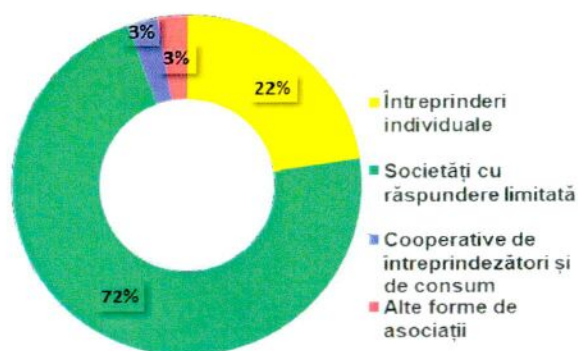

Figura 7. Structura întreprinderilor noi pe tipuri de forme organizatorico-juridice în municipiul Cahul în anul 2019, %
Sursa: BNS

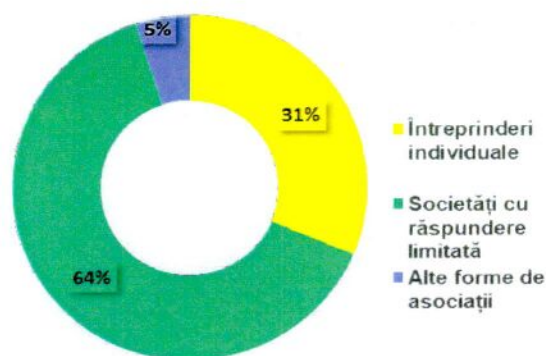

Figura 8. Structura întreprinderilor noi pe tipuri de forme organizatorico-juridice în municipiul Cahul în anul 2020, %
Sursa: BNS

Cu toate acestea, o situație mai reală privind activitatea antreprenorială în municipiul Cahul se observă doar în baza datelor oferite de Serviciul Fiscal de Stat, conform cărora în municipiul Cahul activează până 3000 de agenți economici - persoane fizice și juridice, societăți comerciale, întreprinderi municipale și de stat, gospodării țărănești, cooperative etc. Cei mai mulți agenți economici, sunt cei din sfera comercială și a serviciilor, a agriculturii, a transporturilor și a construcțiilor. Conform datelor SFS Cahul, trendul indicatorilor, ce caracterizează volumul vânzărilor totale ale agenților economici, înregistrează o dinamică pozitivă. Cele mai mari vânzări le înregistrează întreprinderile din domeniul comerț și prestări servicii, acesta fiind și domeniul în care sunt create cele mai multe locuri de muncă. Chiar dacă și celelalte domenii înregistrează o creștere a veniturilor pentru anumite sectoare, acesta este un proces foarte lent - agricultură, industrie, construcții.

Dezvoltarea economică a municipiului este influențată pozitiv prin infrastructura de sprijinire a afacerilor nou formate. Incubatorul de Afaceri Cahul reprezintă o instituție publică fondată în august 2017, structură care funcționează ca un sistem de sprijin pentru afaceri și facilitează mediul necesar pentru dezvoltarea acestora. Incubatorul de Afaceri Cahul oferă rezidenților și potențialilor antreprenori mentorat și consultanța altor antreprenori cu experiență în diverse domenii. Un impact pozitiv asupra performanțelor economice locale l-a avut atragerea companiei germane Draxlmaier amplasată în sub-Zona Economică Liberă Cahul. Timp de 3 ani

compania a generat peste 1000 locuri noi de muncă, nivelul de salarizare a cărora este peste media locală, influențând poziționarea municipiului ca centru regional.

Analiza datelor evoluției structurii producției industriale din ultimii 5 ani ne permite să observăm, că ponderea cea mai mare în industria orașului revine industriei alimentare și industriei ușoare. Industria alimentară este reprezentată de întreprinderile de producere a berii, băuturilor răcoritoare, vinurilor, brânzeturi, morărit și panificație. Industria textilă este reprezentată de întreprinderea S.A.Tricon și întreprinderea mixtă "Laboratorio Tessile Mol" S.R.L., care în ultimii ani și-au sporit volumul producției industriale. Este dezvoltată industria materialelor de construcții (prefabricate din beton), poligrafică, de prelucrare a lemnului. Domeniul industrial al orașului Cahul asigură 32% din producția industrială a regiunii Sud.

Activitatea comercială în municipiul Cahul este foarte dezvoltată, ca centrul raionului Cahul, municipiul găzduiește majoritatea unităților de comerț cu amănuntul din raionul Cahul. Analiza comparativă privind situația cu comerțul interior arată că circa o treime din magazine, pavilioane și stații de alimentare cu petrol din RDS se află în raionul Cahul, pe când numărul chioșcurilor și secțiilor de mărfuri atinge un nivel peste 50 %.

Tabelul 4. Situația privind comerțul interior la nivelul raionului Cahul

Indicatori	Magazine	Chioscuri	Pavilioane	Secții de mărfuri	Stați de alimentare cu petrol
Numărul unităților de comerț cu amănuntul în raionul Cahul	270	44	4	77	12
Ponderea unităților de comerț cu amănuntul din raionul Cahul în total per RDS, %	30.82	61.11	44.44	85.56	37.50

Sursa: BNS

Suprafața terenurilor agricole din or. Cahul este de 1495 ha, inclusiv terenuri arabile 692 ha, plantații de viță de vie - 513 ha. Activitatea principală în agricultură este creșterea producției vegetale, cele mai răspândite culturi cerealiere fiind grâul și porumbul, se mai cultivă culturi legumicole, vitivinicole, plante tehnice precum floarea-soarelui ș.a. Ponderea cea mai mare a terenurilor cu destinație agricolă revine gospodăriilor țărănești prin intermediul cotelor – 1203 ha. O parte din terenuri proprietate privată revin agenților economici cel mai mare fiind S.A. Cricova cu plantații de vii pe o suprafață de 6,21 ha. Materia primă agricolă produsă în zonă nu este valorificată corespunzător, deoarece multe unități de procesare au fost închise după 1990.

În principal, activitățile agricole se desfășoară pe moșia satului Cotihana, care este parte a orașului Cahul. În urma implementării programului național "Pământ" a avut loc privatizarea terenurilor agricole divizate în cote a câte 1,92 ha. Actualmente activează 444 gospodării țărănești.

Din lipsa mijloacelor financiare fermierii nu au posibilitatea să practice tehnologii agricole avansate, ceea ce duce la scăderea productivității agricole. Tehnica utilizată este uzată fizic și moral, care asigură un randament scăzut pe fonul unui consum mare de carburanți. Sectorul serviciilor, și cu precădere comerțul, concentrează cele mai multe întreprinderi și asigură un număr mare de locuri de

muncă la nivel local, în cele aproape 200 de unități comerciale.

Analiza investițiilor în active imobilizate pe raioanele Regiunii de Dezvoltare Sud arată că raionul Cahul înregistrează cel mai mare nivel de 414,6 mln.lei, dintre care 70 % sunt investiții private.

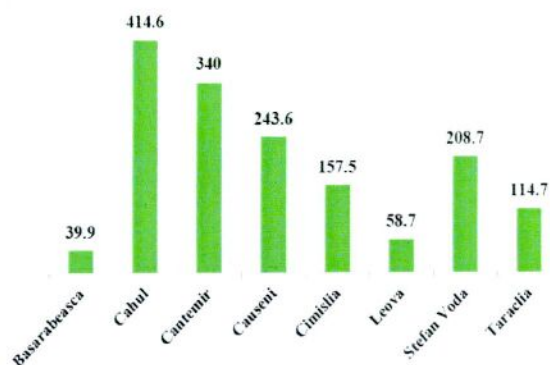

Figura 9. Investiții în active imobilizate în anul 2020, mln.lei
Sursa: BNS

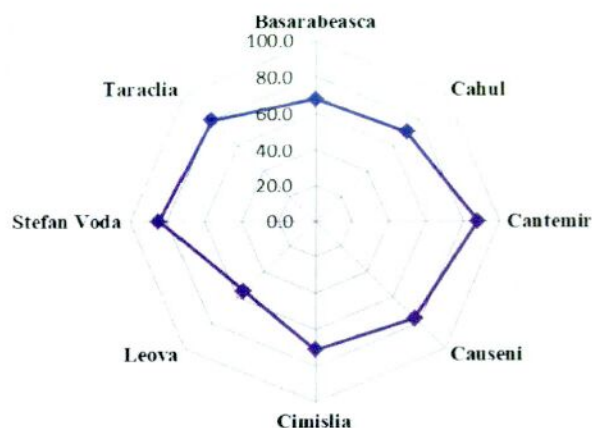

Figura 10. Pondere investițiilor private în totalul investițiilor în active imobilizate în anul 2020, %
Sursa: BNS

Rețelele de transport din mun. Cahul includ 119,9 km drumuri auto, dintre care: 115,1 km drumuri de importanță locală, 4,8 km de drumuri de importanță națională. Orașul Cahul face parte din 4 trasee republicane: R32 (Vulcănești-Cahul-Taraclia), R32.2. (drumul de acces spre or. Cahul), R34 (Hâncești-Leova-Cahul-Giurgiulești) și R34.1 (Cahul-frontiera România). Până la localitățile învecinate, cu potențial de extindere a transportului urban, este următoarea distanță: s. Cotihana – 8,5 km; s. Roșu -8,4 km; s.Crihana Veche – 6,9 km; s.Pășcani – 8,8 km; s. Manta - 10,5 km.

Actualmente în oraș funcționează 8 rute de microbuze, care leagă centrul orașului cu cartierele de la periferie, iar o rută (nr.7) se deplasează în s.Roșu și în s.Cotihana, oferind transport pentru multitudinea de persoane ce lucrează sau studiază în orașul Cahul. Numărul total de unități de transport care asigură transportarea cetățenilor în raza orașului constituie 53 unități.

Transportul periferic în oraș este reprezentat de trei tipuri de transport: auto, feroviar și aerian. Transportul asigură conexiunea orașului cu capitala, localitățile rurale și urbane ale RM, precum legături internaționale. Pe teritoriul urbei funcționează 2 stații auto care asigură legăturile de transport local, interurban și internațional.

Accesul feroviar se asigură printr-o linie simplă care asigură legătura cu orașul Comrat și indirect, cu Chișinău, cu Ucraina (prin punctul Basarabeanca), respectiv cu România (prin Fălci). Traficul pe tronsonul Cahul-Giurgiulești, inaugurat în 2010, după o investiție de aproape 100 mil. de dolari, a fost relansat, după reabilitarea acestuia, având o importanță deosebită pentru creșterea tranzitului de mărfuri.

Transportul aerian ar putea fi asigurat prin aeroportul Cahul, clasa "G" situat la distanța de 7 km de oraș. Dispune de pistă de decolare-aterizare și poate fi utilizat pentru legături locale. Pe aeroport pot ateriza doar anumite tipuri de avioane, cât și elicoptere. Acesta nu mai este funcțional din anul 2004, necesitând lucrări de modernizare pentru a îndeplini standardele internaționale de

siguranță.

Conform estimărilor administrațiilor publice locale la data de 31 decembrie 2019, peste 80% din drumurile locale din aceste municipii sunt de calitate nesatisfăcătoare. Analiza drumurilor pe tipuri de îmbrăcăminte relevă o tendință descrescătoare a ponderii drumurilor cu îmbrăcăminte rigidă în total drumuri locale, de la 79,9 % la 70 %. Mai mult, în municipiul Cahul ponderea drumurilor asfaltate este mai mică de 35%, ceea ce este mult sub nivelul minim de 60% solicitat de legislația în vigoare ca condiție pentru o localitate urbană pentru a corespunde statutului de municipiu.

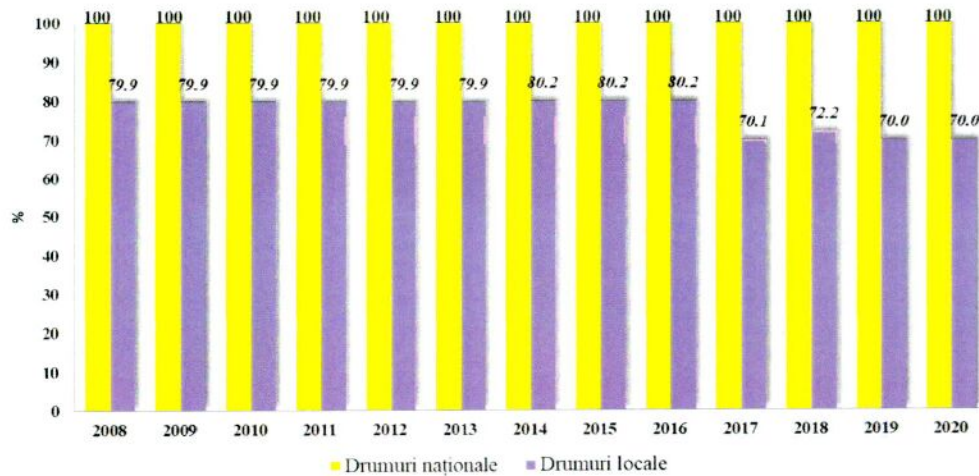

Figura 11. Evoluția ponderii drumurilor cu îmbrăcăminte rigidă în total drumuri pe tipuri în raionul Cahul

Sursa: elaborat de expert în baza datelor BNS

Principalele probleme privind exploatarea și dezvoltarea rețelei de transport din ultimii 5 ani sunt:

- *lipsa concurenței în prestarea serviciilor de transport călători;*
- *lipsa serviciului de transport public urban;*
- *deteriorarea drumurilor de centură (2) din orașul Cahul*
- *lipsa unei viziuni și a strategiei de dezvoltare a transportului public urban;*
- *deteriorarea gravă a unor porțiuni de drum și pierderea practicabilității acestor suprafețe.*

Pentru îmbunătățirea întreținerii rețelei de transport existente în localitate în următorii 5-7 ani se propun următoarele acțiuni:

- Dezvoltarea unui mediu concurențial în domeniul transportului de pasageri pe teritoriul orașului;
- Atragerea de către APL Cahul a investițiilor pentru asigurarea locuitorilor cu serviciul de transport public urban;
- Extinderea ariei de acoperire a străzilor cu servicii de transportare a călătorilor.

Infrastructura de alimentare cu apă și canalizare pentru raionul Cahul se poate caracteriza, în ciuda influenței situației critice din economia națională și declinului financiar al populației, ca una satisfăcătoare.

Tabelul 5. Sistemul de alimentare cu apă și servicii de canalizare în raionul Cahul

Nr.	Indicator	Total pe raion	Or. Cahul	Sate	Comune
1	Total localități	55	1	36	18
2	Localități beneficiari de servicii de alimentare cu apă	31	1	23	7
3	Populație beneficiară de servicii de alimentare cu apă din rețeaua publică	49,2%	92,2%	30,0%	20,5%
4	Localități beneficiari de canalizare	11	1	10	0
5	Populație beneficiară de servicii de canalizare din rețeaua publică	28,4%	86,9%	1,2%	0
6	Lungime rețele de alimentare cu apă	359,5	80,2	279,3	
7	Lungime rețele de canalizare	72,5	51,6	20,9	

- Sursa: elaborate în baza datelor Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru 2012-2017. Componenta: Aprovizionarea cu apă și servicii de canalizare

Sistemul de alimentare cu apă cu surse de suprafață din Râul Prut acoperă orașul Cahul și în ultimii ani s-a extins și spre localitățile învecinate. Totodată, constatăm că localitățile învecinate cu orașul Cahul, fie au un sistem centralizat de alimentare cu apă, fie un sistem bazat pe sursa de apă de la fântâni arteziene și, de obicei, acoperă doar o parte a populației.

Tabelul 6. Sistemul de alimentare cu apă în orașul Cahul și localități învecinate

Tipul de sistem de alimentare	Numărul de gospodării	Numărul de gospodării conectate la servicii de apă	Lungimea străzilor, km	Lungimea conductelor de apă, km	Acoperirea cu servicii, %
Sistemul de alimentare cu apă cu surse de suprafață din Râul Prut	17 466	13 998	174,3	158,6	91,0
Sistemul de alimentare cu apă în afara orașului Cahul	14 385	6 304	320,16	196,74	61,5

Sursa: S.A. „Apă Canal Cahul. Studiu de fezabilitate al raionului Cahul, componenta aprovizionare cu apă și canalizare.

Sistemul de alimentare cu apă a orașului Cahul este bazat pe apa de suprafață, captată din râul Prut. Stația de captare a apei este situată la cca. 4 km spre vest de la centrul orașului. De la stația de captare, apa brută este pompată printr-o aducțiune cu o lungime de 8 km la stație de tratare, situată la cca. 4 km spre sud de la centrul orașului. În prezent, debitul apei livrate în oraș este de 3000 m³ /zi, în timp ce capacitatea stației de pompare SP este cca. 23000 m³ /zi (când toate trei (3) pompe sunt în operare). Stația de tratare a apei a fost proiectată pentru o capacitate de 27500 m³ /zi, capacitatea reală a apei tratate fiind de 8,000 m³ /zi.

Sistemul aprovizionării cu apă și servicii de canalizare al orașului este gestionat de S.A. „Apă Canal Cahul”, care este o întreprindere municipală autonomă financiar, deținută integral de Consiliul Local al orașului Cahul. ACC a fost înființată ca urmare a reorganizării prin transformarea întreprinderii municipale Apa Canal Cahul, pe baza deciziei Consiliului municipal Cahul nr. 8/13

(13/13) / XXV din 10.11.2016. Compania a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat cu nr. 26937 la 14.04.2017.

În martie 2020, zona de operare ACC acoperă Orașul Cahul și 9 sate: Roșu, Crihana Veche, Pașcani, Manta, A.I.Cuza, Pelinei, Lebedenco, Ursoaia și Hutulu. Compania livrează:

- servicii de apă și canalizare în orașul Cahul, Crihana Veche și satul Roșu;
- numai servicii de apă în 7 sate: Pașcani, Manta, A. I. Cuza, Pelinei, Lebedenco, Ursoaia și Hutulu. Cel mai îndepărtat punct de operare de la sediul ACC este A. I. Cuza situat la aproximativ 45 km distanță de orașul Cahul. ACC operează 1 stație de captare de apă brută, 1 stație de tratare a apei, mai multe stații de pompare a apei și a apelor uzate și 1 stație de epurare a apelor uzate. Lungimea totală a rețelei de apă operată este de 215 km, iar rețeaua de canalizare este de 96 km.

În ultimii trei ani, numărul conectărilor de serviciu a crescut constant, cu aproximativ 5,6% pentru apă și 3% pentru apele uzate. Rata de acoperire cu serviciul de apă este de aproximativ 75%, iar serviciul de canalizare este de aproximativ 43%. Evoluția numărului conectărilor de serviciu este detaliată în tabelul următor:

Tabelul 7. Evoluția numărului de conectări de servicii apă și canalizare (2017-2019)

Indicatori	Tip client	Numărul de conectări și sfârșitul fiecărui an		
		2017	2018	2019
Apă potabilă	Casnic	14732	15562	16445
	Business	513	537	569
	Instituții	48	51	57
	Total	15293	16150	17071
Ape uzate	Casnic	8467	8742	9021
	Business	419	440	447
	Instituții	38	39	39
	Total	8924	9221	9507

Sursa: S.A. „Cahul Apă Canal”. Planul de Dezvoltare a Capacității pentru ACC, 2020.

În acest conext, evoluția numărului consumatorilor ai serviciilor de apă și canalizare este prognozată cu un trend ascendent.

Tabelul 8. Evoluția prognozată a indicatorilor aferenți serviciilor de alimentare cu apă, canalizare și epurare

	Indicatori	Unitatea de măsură	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Conformitatea cu calitatea apei	%	100	100	100	100	100	100
2	Conformitatea cu calitatea apei uzate	%	100	100	100	100	100	100
3	Pierderile de apă (apă nefacturată)	%	47	46	45	40	35	30
4	Consumul specific de energie electrică sistemul de alimentare cu apă	kWh/m ³	0,74	0,74	0,73	0,72	0,71	0,70
5	Consumul specific de energie electrică sistemul de canalizare și epurare	kWh/m ³	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
6	Gradul de conectare la serviciul de alimentare cu apă	%	95	93	90	90	95	99
7	Gradul de conectare la serviciul de canalizare	%	55	55	60	70	80	85
8	Consumatori ai serviciilor de alimentare cu apă	Număr	17071	17467	18741	19659	19855	20054
9	Consumatori ai serviciilor de alimentare cu apă	număr	9507	9827	10375	14234	17401	17575
10	Procentul de abonați contorizați	%	95	95	96	97	98	99

Sursa: S.A. „Cahul Apă Canal”. Planul de Dezvoltare a Capacității pentru ACC din 2020 și Planul de afaceri pe 2020-2024.

S.A. "Apă-Canal Cahul" are 183 de angajați, din care 147 persoane sunt muncitori (2019). Conform datelor întreprinderii municipale, nivelul veniturilor din vânzări în anul 2019 constituie 27 mln.lei, iar costul vânzărilor atinge nivelul de 21 mln.lei, cu toate acestea profitul brut de 6 mln. lei nu a reușit să acopere costurile operaționale ale întreprinderii, determinând un rezultat financiar negativ de 0,5 mln.lei.

În cele din urmă, menționăm că municipiul Cahul a beneficiat de mai multe granturi pentru modernizarea rețelei de apă și canalizare din fondurile externe. Astfel, la data de 1 august 2018 a fost încheiat proiectul „Aprovizionare cu apă și canalizare în raionul Cahul” finanțat în baza Acordului de Finanțare între Banca germană Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Republica Moldova și Municipiul Cahul, conform căruia Guvernul Republicii Federale Germania (prin intermediul KfW) a acordat Republicii Moldova un grant în sumă de 23,5 milioane Euro. În continuare, Republica Moldova reprezentată de Ministerul Finanțelor, Banca germană Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) și Municipiul Cahul au semnat, la data de 3 august 2020, acordul de implementare a grantului și proiectului „UE pentru Moldova: Apă curată pentru Cahul”, în valoare de 10 milioane euro (grant), destinat reabilitării și extinderii infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare în regiunea Cahul din sudul Republicii Moldova. Scopul proiectului se rezumă la minimizarea riscurilor pentru sănătate, precum și îmbunătățirea protecției mediului prin reducerea poluării apei și conservarea apelor subterane din sudul Republicii Moldova în conformitate cu Planul de gestionare a bazinului hidrografic pentru districtul Dunăre-Prut și Marea Neagră și utilizarea mai inteligentă a resurselor naturale.

Managementul deșeurilor în municipiul Cahul este realizat prin activitatea Întreprinderii Municipale Gospodăria Comunală Locativă Cahul (ÎM „GCLC”), creată prin Decizia a Consiliului Orașenesc Cahul nr. 4/6 (8/6) din 25.09.2000. ÎM „GCLC” prestează următoarele servicii de gospodărie locativ-comunală:

- Colectarea și transportarea deșeurilor menajere solide;
- Transportarea deșeurilor lichide din fântâni de acumulare;
- Administrarea depozitului de deșeuri;
- Curățenie în curțile blocurilor locative;
- Întreținerea spațiului locativ, ce presupune reparații curente și capitale a spațiilor comune din blocurile locative, a acoperișurilor, scărilor;
- Întreținerea subsolurilor (deservire tehnică și reparația sistemului de apeduct și canalizare);
- Deservirea ascensoarelor.

În prezent, întreprinderea asigură furnizarea serviciilor de evacuare a deșeurilor menajere în mun. Cahul (inclusiv s. Cotihana), precum și s. Crihana Veche și s. Roșu. Întreprinderea asigură furnizarea serviciilor de evacuare a deșeurilor menajere pentru 16 753 consumatori, dintre care circa 96 % sunt din mun. Cahul (tabelul 9).

Tabelul 9. Consumatorii serviciilor de evacuare a deșeurilor ai ÎM „GCLC”, 2020

	Localitate	Case individuale	Apartamente în blocuri de locuințe	Instituții bugetare	Agenți economici	Total	(%)
1	Mun. Cahul	4268	11155	22	607	16052	96
	Or. Cahul	3882	11087	21	605	15595	93
	s. Cotihana	386	68	1	2	457	3
2	s. Crihana Veche	20	490	1	2	513	3
3	s. Roșu	0	185	0	3	188	1
	Total	4288	11830	23	612	16753	100
	(%)	25,6	70,6	0,1	3,7	100	

Sursa: Raportul de activitate a ÎM „GCLC” pentru anul 2020

Pentru colectarea deșeurilor sunt amenajate 39 de platforme de colectare în preajma blocurilor locative unde sunt amplasate 146 de containere cu capacitatea de 1,1 m³. De asemenea, sunt colectate deșeurile menajere solide de la 105 platforme, unde sunt amplasate 352 de containere de la agenții economici, instituțiile de învățământ, instituțiile publice. Pe fiecare platformă sunt amplasate de la 3-4 până la 10-12 containere cu capacitatea de 1,1 m³ pentru materiale reciclabile (plastic). Platformele sunt distribuite în preajma blocurilor locative în mun. Cahul și în raza localităților deservite. Sectorul particular (case și apartamente la sol) este dotat cu 2000 pubele de 240 l și 100 pubele de 120 l. Gradul de acoperire cu servicii de evacuare a deșeurilor în or. Cahul, conform datelor la 1 ianuarie 2020, constituie 94 %, din care constatăm că 80 % din case individuale și 100 % din aparte în blocuri de locuințe beneficiază de acest serviciu.

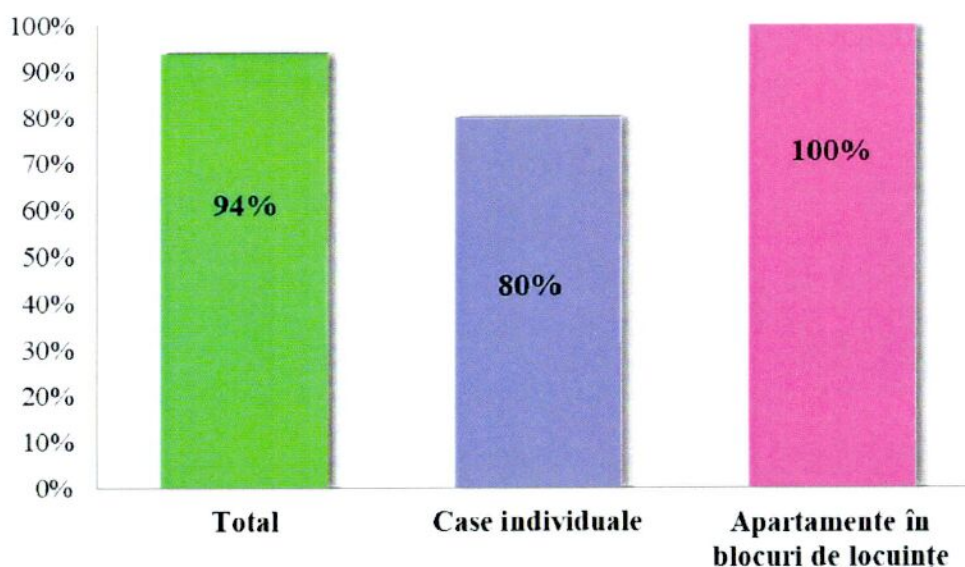

Figura 12. Gradul de acoperire cu servicii de evacuare a deșeurilor în or. Cahul (01.01.2020)

Sursa: Raportul de activitate a ÎM „GCLC” pentru anul 2020

Colectarea deșeurilor menajere în municipiu se efectuează prin intermediul următoarelor mijloace de transport:

- **Autospeciale:** 2 de tip NEXT-C41R13 (2019, 2020), MAN TGM 26.290 (2015), Ford Cargo 1826 (2011), 3 de tip Gaz 3309 (2003, 2006), Gaz 53 (1991), Gaz 52 (1988);
- **Autobasculante:** 2 de tip Gz 5314 (1987, 1988), ZIL MMZ 4554 (1980).

Depozitarea deșeurilor se realizează pe un teren cu suprafață de 9,1 ha la o distanță de 12 km de mun. Cahul, fiind repartizat din 1998. Teritoriul nu este îngrădit, nu are dispozitive de cântărire a deșeurilor, nu este racordat la sistemul de nergie electrică. Spre depozitare sunt acceptate deșeuri mixte menajere, deșeuri din construcții și demolări, deșeuri animaliere, deșeuri de la agenți economici. Totodată, nu există un control strict al calității și cantității deșeurilor care sunt stocate. Capacitatea depozitului este de 800 mii m³, iar din anul 1998 până la 01.01.2021 au fost depozitate de 582 mii m³ de deșeuri, ceea ce reprezintă 73 % din capacitatea dispusă. În perioada 2013-2021, volumul anual de deșeuri depozitate a fost de 30-35 mii tone, ceea ce presupune epuizarea capacităților de stocare în următorii 5-6 ani.

Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice în municipiul Cahul. Conform "Liniilor Directoare privind Revitalizarea Urbană în Republica Moldova", zona de revitalizare este zona care cuprinde întregul teritoriu sau o parte din zona degradată, caracterizată printr-o concentrare specifică a fenomenelor negative, pentru care, datorită importanței semnificative pentru dezvoltarea locală, se intenționează implementarea revitalizării.

În urma analizei indicatorilor, vizitelor în teren, precum și a discuțiilor în cadrul grupului de lucru implicat în programul de Revitalizare Urbană, a fost selectată zona de revitalizare care cuprinde în totalitate zona SUD, formată din sectorul Lapaevca și zona lacului și râului Frumoasa. Această zonă a fost aleasă datorită potențialului său social, economic și de mediu. De asemenea zona de lângă lacul Frumoasă mai este cunoscută și sub denumirea de "Valea Verde". Descrierea zonelor prioritare de revitalizare, portofoliul de proiecte și acțiunile care urmează a fi întreprinse sunt analizate în Programul de Revitalizare Urbană al municipiului Cahul.

II. Obiectivele Planului Operațional Local Cahul

Obiectivul general al Programului este:

Transformarea municipiului Cahul în oraș-pol de creștere regională, atractiv pentru locuitori, antreprenori și vizitatori care generează creștere, ocupare a forței de muncă și stimulează dezvoltarea zonelor teritoriale adiacente.

Obiectivul general va fi atins prin realizarea următoarelor *obiective specifice*:

1. Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare, urmărind:

- ✚ Reabilitarea infrastructurii drumurilor prin creșterea ponderii drumurilor locale și a trotuarelor adiacente până la minimum 60% din lungimea totală;
- ✚ Îmbunătățirea condițiilor de transport public urban prin crearea unui serviciu municipal și dotarea tehnică cu utilități ecologice și acoperirea a minimum 75% din teritoriu;

2. Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Cahul prin echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea și atragerea investițiilor, urmărind:

- ✚ Stimularea spiritului antreprenorial în municipiul Cahul prin amenajarea Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat";
- ✚ Dezvoltarea mediului favorabil pentru atragerea investitorilor în municipiul Cahul prin crearea unei zone atractive și competitive;
- ✚ Crearea de noi locuri de muncă prin construcția capitală a pieței agro-alimentare.

3. Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice, urmărind:

- ✚ Reabilitarea și modernizarea infrastructurii social-economice, a instituțiilor cultural sportive și de agrement;
- ✚ Promovarea sportului la nivel local și regional, reabilitarea Școlii Sportive Nr.1 și construcția un complex sportiv multifuncțional cu bazin de înot;
- ✚ Crearea unei zone de recreere de calitate pentru tineri și copii, valorificând oportunitățile din sectorul tineret.

4. Asigurarea eficienței energetice pe întreg teritoriul municipiului Cahul , urmărind:

- ✚ Creșterea nivelului de acoperire cu servicii de iluminare nocturnă pe întreg teritoriul municipiului Cahul;
- ✚ Termoizolarea instituțiilor publice și crearea de noi oportunități pentru utilizarea surselor energetice regenerabile;
- ✚ Modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice prin finalizarea proiectului de alimentare cu apă și canalizare implemenat de Guvernul Germaniei și UE.

IV. Portofoliul de proiecte prioritare pentru municipiul Cahul

1. Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare

- ✚ Reabilitarea infrastructurii drumurilor (str. A. Pușkin, str. Dunării, str. Doinelor, str. Griviței, str. V. Stroescu, str. A. Șciusev, str. P. Rumeanțev, str. M. Șolohov, str. N. Gribov, str. A. Mateevici, str. C. Negruzzi, I. Neculce, str. Chiliei);
- ✚ Dezvoltarea sistemului de transport public urban (dotarea tehnică cu unități de transport ecologic);

2. Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Cahul prin echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea și atragerea investițiilor

- ✚ Construcția capitală a pieței agro-alimentare pe str. Dunării;
- ✚ Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat";

3. Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

- ✚ Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională
- ✚ Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1, (inclusiv renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport) din mun. Cahul;
- ✚ Reconstrucția capitală a căminului studențesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hasdeu" Cahul;
- ✚ Amenajarea „Parcului Veteranilor” din municipiul Cahul.

4. Asigurarea eficienței energetice și securității cetățenilor

- ✚ Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pe întreg teritoriul municipiului;
- ✚ Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în municipiul Cahul.

V. Etape de implementare

Etapa 1. Perioada 2022-2024

1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor Etapa I;
2. Construcția capitală a pieței agro – alimentare;
3. Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul, (inclusiv renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport) din mun. Cahul;
4. Reconstrucția capitală a căminului studențesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hasdeu" din Cahul;
5. Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat" – Etapa I;
6. Dezvoltarea sistemului de transport public municipal Etapa I;
7. Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pe întreg teritoriul municipiului;
8. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în municipiul Cahul;

Etapa 2. Perioada 2025-2027

1. Reabilitarea infrastructurii drumurilor Etapa II ;
2. Dezvoltarea sistemului de transport public municipal Etapa II;
3. Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat" – Etapa II;
4. Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională;
5. Amenajarea „Parcului Veteranilor” din municipiul Cahul.

VI. Activități, acțiuni, proiecte

Nr.	Acțiuni	Perioada de implementare	Cost estimativ mil MDL	Sursa de finanțare	Responsabil	Indicatori de monitorizare
Proiect №1 Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul, (inclusiv renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport) din mun. Cahul						
1	Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul,(renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport) din mun. Cahul	2022-2024	35	Bugetul de stat prin prezentul Program, APL I	APL I, Membrii UIP, Școala Sportivă Nr. 1	Școala sportivă Nr. 1 reparată capital
1.1	Reparația integrală a acoperișului, reparația fațadei și termoizolarea pereților (cu păstrarea mozaicului);					Acoperiș reparat integral; Pereți termoizolați; Fațadă reparată;
1.2	Reparația și modernizarea sistemelor ingineresti și a finisărilor bazinelor de înot;					Sisteme ingineresti modernizate; bazine de înot finisate;
1.3	Schimbarea sistemului de ventilare, a sistemului de iluminat, sistemul de încălzire, (inclusiv încălzirea bazinelor) și construcția unei anexe cu acces separat/intrare la bazinul mare;					Sistemele de ventilare, iluminat și încălzire schimbate; Anexă construită;
1.4	Reparația finisărilor suprafețelor interioare (vestiare, blocuri sanitare, camere pentru antrenori, sălile de sport);					Suprafețe interioare finisate;
1.5	Amenajarea terenului aferent școlii (terenul aferent clădirii: alei, parcări, spații verzi, căi de acces adaptat inclusiv pentru persoanele cu dizabilități).					Terenul aferent școlii amenajat;

Proiect №2 Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pe tot teritoriul municipiului

2	Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pentru tot teritoriul municipiului	2022-2023	10	Bugetul de stat prin prezentul program și alți donatori	APL I, Echipa UIP	100% din teritoriul municipiului acoperit cu iluminat stradal;
2.1	Crearea Comitetului de Implementare a proiectului de iluminat stradal;	2022				Dispoziția privind crearea Comitetului de Implementare; Proces verbal;
2.2	Elaborarea documentației de proiect pentru anunțarea licitației;					Documentație elaborată;
2.3	Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție ce va efectua lucrările;					Licitația desfășurată;
2.4	Stabilirea graficului de implementare a lucrărilor;					Graficul de implementare a lucrărilor; Planul de acțiuni;
2.5	Instalarea unui sistem eficient de iluminare stradală;					Sistem de iluminare
2.6	Monitorizarea calității lucrărilor și respectării termenelor de implementare;					Acte de monitorizare;
2.7	Prezentarea rezultatelor, precum și activităților implementate în mod transparent cetățenilor.					Comunicate publicate; Consultări publice;

Proiect №3 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în municipiul Cahul

3	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în municipiul Cahul	2022-2024	20	Bugetul de stat prin prezentul program și alți donatori	APL I, Echipa UIP	Fațade termoizolate – eficiență energetică asigurată;
3.1	Anunțarea licitației pentru clădirile la care există documentația tehnică: Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9.					Licitație anunțată;
3.2	Pregătirea documentației de proiect pentru alte instituții publice;					Documentație de proiect pregătită;

3.3	Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție ce va efectua lucrările;					Companie de construcție selectată;
3.4	Stabilirea graficului de implementare a lucrărilor pentru mai multe instituții;					Grafic stabilit;
3.5	Realizarea propriu-zisă a lucrărilor de termoizolare a fațadelor clădirilor cu materiale ecologice;					Fațade termoizolate;
3.6	Finisarea lucrărilor exterioare a fațadei cu tenciuă decorativă;					Lucrări finalizate;

Proiect №4 Construcția capitală a pieței agro-alimentare

4	Construcția capitală a pieței agro-alimentare	2022-2024	15	Bugetul de stat prin prezentul program	APL I, ÎM "Piața Centrală" Cahul	Piață agro-alimentară construită;
4.1	Elaborarea studiului de fezabilitate și a planului tehnic de proiectare;					Studiul de fezabilitate elaborat; Planul tehnic elaborat;
4.2	Elaborarea documentației pentru anunțarea licitației					Documentație pentru anunțarea licitației elaborată
4.3	Anunțarea licitației pentru realizarea lucrărilor de construcție					Licitație anunțată
4.4	Identificarea companiei de construcție și amenajarea a pieței agro-alimentare;					Companie identificată și selectată
4.5	Desfășurarea lucrărilor de construcție și amenajare a pieței conform devizului;					Lucrări de construcție finisate
4.6	Amenajarea drumurilor de acces către piață;					Drumuri de acces către piață reabilite
4.7	Dotarea cu utilaje frigorifice, sanitare și cu mobilier nou.					Piața agro-alimentară dotată conform standardelor sanitare (spații comerciale, grup sanitar, laborator etc)

Proiect №5 Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat"

5	Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat	2022 - 2027	25	Bugetul de stat APL I, donatori externi	APL I, Membrii UIP Agenți economici	Zona de odihnă și agrement "Lacul sărat" reabilitată și utilizată
5.1	Actualizarea studiului de fezabilitate;					Studiul de fezabilitate actualizat
5.2	Elaborarea documentației de proiect, caiet de sarcini etc.					Documentație de proiect elaborată; caiet de sarcini elaborat;
5.3	Executarea lucrărilor de forare a sondei;					Sondă forată
5.4	Realizarea lucrărilor de curățare și amenajare a Lacului Sărat ;					Zonă de odihnă amenajată și dezvoltată;
5.5	Construcția clădirii administrative „Lacul Sărat”;					Clădire construită;
5.6	Promovarea zonei de odihnă și agrement „Lacul Sărat” la nivel național și internațional;					Activități de promovare realizate;
5.7	Dezvoltarea unei identități investiționale în specificul nișa turistică a regiunii;					Parteneriate încheiate;

Proiect №6 Reconstrucția capitală a căminului studentesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hasdeu" Cahul

6	Reconstrucția capitală a căminului studentesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hasdeu" Cahul	2022-2024	35	Bugetul de stat; Parteneri; APL;	APL I; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Universitatea de stat "B.P. Hasdeu" din Cahul	Căminul studentesc nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hasdeu" din Cahul renovat capital
6.1	Elaborarea proiectului și documentației tehnice;	2022				Documentație de proiect elaborată;

6.2	Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție care va realiza lucrările proiectului	2023				Licitație anunțată; companie selectată;
6.3	Realizarea lucrărilor exterioare de reabilitare					Lucrări exterioare de reabilitare finalizate
6.4	Realizarea lucrărilor interioare: dotare cu mobilier, conectare la internet, grupuri sanitare, bucătărie și spații pentru servirea mesei etc.					Lucrări interioare de reabilitare finalizate și spații dotate.
6.5	Amenajarea terenului adiacent.					Terenul adiacent amenajat;

Proiect №7 Reabilitarea infrastructurii drumurilor (str. A. Pușkin, str. Dunării, str. Doinelor, str. Griviței, str. V. Stroescu, str. A. Șciusev, str. P. Rumeanțev, str. M. Șolohov, str. N. Gribov, str. A. Mateevici, str. C. Negruzzi, I. Neculce, str. Chiliei)

7	Reabilitarea infrastructurii drumurilor	2022-2027	150	Donatori externi; Bugetul de Stat; Organizații internaționale	APL, Membrii UIP, Compania contractată	minim 20 km de drum reabilitat
7.1	Cofinanțarea proiectului "Sustenabilitate, mobilitate și accesibilitate în regiunea transfrontalieră Cahul-Oancea - o mai bună infrastructură de transport", finanțat în cadrul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020,					Finanțatori identificați; Cofinanțare asigurată;
7.2	Anunțarea licitației pentru străzile la care există documentația de proiect: str. V. Stroescu, str. A. Pușkin, str. A. Șciusev;					Licitație anunțată;

7.3	Elaborarea Proiectelor Tehnice de Execuție a lucrărilor pe străzile identificate;					Proiect de execuție pentru reparația capitală a străzilor elaborat;
7.4	Elaborarea documentației pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor;					Documentație tehnică, caiet de sarcini elaborate;
7.5	Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor					Procedură de licitație pentru executarea lucrărilor anunțată
7.6	Executarea lucrărilor fizice de renovare a străzilor					20 km de drumuri locale reabilitate ;
7.7	Monitorizarea post construcție a lucrărilor.					Dispoziție cu privire la desemnarea echipei de monitorizare; Procese-verbale de la ședințe; Camere de supraveghere video instalate;

Proiect №8 Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională

8	Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională	2025-2027	50	Bugetul de stat prin prezentul Program	APL I, Membrii UIP	Un complex sportiv multifuncțional de importanță regională construit
8.1	Elaborarea documentației de proiect pentru anunțarea licitației;					Documentație de proiect elaborată
8.2	Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție care va realiza lucrările proiectului;					Licitație anunțată;
8.3	Crearea echipei de lucru și stabilirea graficului de implementare a lucrărilor;					Dispoziție cu privire la crearea echipei de lucru; Proce verbal;
8.4	Realizarea lucrărilor de construcție conform graficului prestabilit					Graficul elaborat;
8.5	Monitorizarea periodică a calității lucrărilor și respectării graficului de					Acte de monitorizare;

	implementare a proiectului;					
8.6	Dotarea cu echipamentul sportiv necesar;					Echipament sportiv dotat;
8.7	Finisarea lucrărilor exterioare și interioare;					Lucrări exterioare și interioare finisate;
8.8	Lansarea proiectului finisat prin organizarea competițiilor sportive în complexul multifuncțional.					Competiții sportive organizate;

Proiect №9 Amenajarea „Parcului Veteranilor” din mun. Cahul

9	Amenajarea „Parcului Veteranilor” din mun. Cahul;	2022-2024	13	Donatori externi; Bugetul de Stat; Organizații internaționale	APL I, Membrii UIP	Parc amenajat;
9.1	Pregătirea documentației de proiect necesare implementării proiectului;					Documentație de proiect elaborată;
9.2	Anunțarea licitației pentru realizarea lucrărilor de construcție;					Licitație anunțată;
9.3	Identificarea companiei de construcție și amenajarea a parcului;					Companie identificată;
9.4	Realizarea lucrărilor fizice de renovare (pavarea aleilor, plantarea arbuștilor, instalarea mobilierului specific, iluminatului public);					Lucrări fizice finalizate;

Proiect №10 Dezvoltarea sistemului de transport public urban (dotarea tehnică cu unități de transport ecologic)

10	Dezvoltarea sistemului de transport public urban	2025-2027	12	Bugetul de Stat prin prezentul Program	APL I, Membrii UIP, Parteneriat Public Privat	Funcționarea serviciului modern de transport public urban;
10.1	Înregistrarea unei Întreprinderi Municipale respectând procedurile legale;	2022				Întreprindere Municipală înregistrată

10.2	Elaborarea documentației pentru anunțarea licitației privind procurarea a 24 unități de transport ecologic					Documentație pentru anunțarea licitației elaborată
10.3	Anunțarea procedurii de licitație pentru procurarea unităților de transport					Procedură de licitație pentru procurarea a 24 unități de transport anunțată;
10.4	Dotarea tehnică cu unități de transport necesar;					24 unități de transport achiziționate
10.5	Elaborarea rutelor pentru transportul public urban nou;					Aprobarea de către Consiliu; Act administrativ adoptat;
10.6	Planificarea și integrarea unui sistem de management informatizat vânzarea biletelor de călătorie, planificarea unui orar fix al circulației rutierelor și plasarea acestuia în toate stațiile de oprire având ca posibilitate informarea călătorilor)					Sistem de management integrat; Orar elaborat, aprobat și respectat;

VII - Portofoliul de note conceptuale pentru mun. Cahul

Notă conceptuală 1

Denumirea proiectului	Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul, renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport din mun. Cahul
Domeniul de intervenție	Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativa a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 35 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul întru susținerea și promovarea sportului de performanță și crearea condițiilor pentru buna funcționare a școlii; Obiective specifice: O.I. Asigurarea accesului la servicii sportive de calitate a cca 400 persoane (copii și tineri) și 11 antrenori a Școlii Sportive Nr. 1; O.II. Renovarea bazinelor de înot de tip închis (vară – iarnă) întru stimularea activităților sportive noi în mun. Cahul; O.III. Modernizarea aspectului estetic al centrului municipiului;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Numărul mare de tineri și elevi din Mun. Cahul ce se ocupă cu sportul”

Sportul este una din principalele preocupări ale copiilor și tinerilor din mun. Cahul. Astfel, majoritatea tinerilor își desfășoară activitatea sportivă în incinta Școlii sportive Nr. 1. Proiectul „Reparația capitală a Școlii sportive Nr. 1 din mun. Cahul, renovarea bazinelor de înot și a sălilor de sport din mun. Cahul” vine să răspundă necesităților existente în cadrul comunității, în ceea ce privește modernizarea infrastructurii necesare dezvoltării instituțiilor cultural sportive și de agrement. Importanța unei școli sportive moderne cu săli renovate, bine dotate, și a existenței unui bazin de înot pentru localitate, care să funcționeze pe întreg parcursul anului, mai ales că în întreg raion nu există un bazin de înot de tip închis (vară – iarnă), este semnificativă. Prin reparația capitală a școlii sportive care cuprinde repararea sălilor de sport, și a bazinelor de înot, în localitate se va promova sportul de performanță la toate categoriile de sport care sunt practicate în cadrul școlii (volei, baschet, înot, tenis de masă, trântă, dansuri, etc.), prin urmare, se vor pregăti viitorii campioni. Clădirea Școlii sportive a fost construită în anul 1989, cu o suprafață de circa 9303,3 m². Dar, dat fiind faptul că în perioada anilor 1995 – 2000 clădirea nu a fost exploatată corespunzător (lipsa încălzirii în perioadele rece ale anului, imposibilitatea reparației acoperișului, schimbarea tâmplăriei, etc.), multe din elementele arhitectural – constructive, inclusiv și rețelele ingineresti, au degradat.

Argumentul 2 – „Crearea condițiilor optime și corespunzătoare pentru copiii și tinerii care își desfășoară activitatea sportivă în incinta acestei școli”

În urma implementării acestui proiect se vor crea condiții optime și corespunzătoare pentru copiii și tinerii care își desfășoară activitatea sportivă în incinta acestei școli. Nu în ultimul rând, proiectul va

avea un impact vizual atractiv, modern și plăcut asupra aspectului estetic a zonei centrale a municipiului. În total, în instituția sportivă sunt încadrați cca. 400 copii. Numărul personalului angajat constituie 26 persoane, dintre care 11 cadre didactice (antrenori). De asemenea, este important de menționat faptul că mulți din discipolii Școlii sportive Nr. 1 au ajuns persoane recunoscute.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Reparația Școlii sportive Nr. 1, a bazinelor de înot și a sălilor de sport se regăsește ca obiectiv și în documentele strategice locale (Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Cahul 2019-2025, Strategia sectorului de tineret a mun. Cahul 2017-2020, Planul Multianual de Investiții Capitale 2020-2025).

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul și Consiliul municipal Cahul;
- Școala sportivă nr. 1;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- 37 000 locuitori ai mun. Cahul;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;
- 6261 elevi ai liceelor din mun. Cahul (clasele a 5a - 12a);
- Tinerii conform vârstei prevăzute de Legea cu privire la tineret (14-35 ani);
- Familiile cu copii;
- Specialiștii și lucrătorii din domeniul tineret și sport;
- Organizațiile neguvernamentale de tineret.

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Reparația integrală a acoperișului, reparația fațadei și termoizolarea pereților (cu păstrarea mozaicului);
- Reparația și modernizarea sistemelor inginerești și a finisărilor bazinelor de înot;
- Schimbarea sistemului de ventilare, a sistemului de iluminat, sistemul de încălzire, (inclusiv încălzirea bazinelor) și construcția unei anexe cu acces separat/intrare la bazinul mare;
- Reparația finisărilor suprafețelor interioare (vestiare, blocuri sanitare, camere pentru antrenori, sălile de sport);
- Amenajarea terenului aferent școlii (terenul aferent clădirii: alei, parcuri, spații verzi, căi de acces adaptat inclusiv pentru persoanele cu dizabilități).

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*
Documentația tehnică pentru implementarea proiectului este în proces de elaborare.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Creșterea costurilor la materialele de construcție, echipamente, servicii;
- Fenomenele naturale și condițiile meteorologice ar putea periclita cursul lucrărilor de construcție;
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor;
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- 2 Bazine de înot reparate și modernizate;
- Clădirea școlii cu acoperiș și fațadă renovate;
- Pereți exteriori termoizolați;
- cca. 9303, 3 m2 renovate;
- cca. 15 locuri de muncă noi create (antrenor de înot, salvamar, medic, laborant, registrator medical, paznic, dezinfectant, electric, agent curățenie, instalator);
- Numărul de beneficiari ai serviciilor școlii crescut;
- Numărul de competiții lunare crescut;

Rezultate calitative:

- Aspect estetic îmbunătățit al școlii și a zonei centrale a municipiului;
- Condiții mai bune de lucru pentru angajații școlii;
- Impact pozitiv asupra sănătății, în special asupra tinerei generații;
- Îmbunătățirea serviciilor prestate
- Locuitorii municipiului și a regiunii satisfăcuți;
- Eficientizarea și scăderea pierderilor de energie optimizate (cheltuielile de întreținere influențând în mod direct bugetul local);

Notă conceptuală 2

Denumirea proiectului	Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pe întreg teritoriul municipiului
Domeniul de intervenție	Modernizarea infrastructurii tehnico edilitare și rețelelor de utilități publice
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativa a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 10 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Extinderea rețelei de iluminat stradal din mun. Cahul; Obiective specifice: O.I. Creșterea gradului de siguranță a traficului și de securitate individuală a cetățenilor; O.II. Susținerea și stimularea dezvoltării economice și sociale a localității;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Sporirea calității vieții locuitorilor mun. Cahul”

Iluminatul public reprezintă unul dintre criteriile de calitate ale civilizației moderne. Sistemele de iluminat stradal din municipiul nostru necesită încă eforturi importante pentru a asigura toate străzile municipiului cu iluminat public. Astfel, în prezent sunt asigurate cu iluminare stradală doar 25% din străzile orașului, iar 75% se presupune a fi realizat. Acest obiectiv se regăsește și în Viziunea, Direcțiile de Dezvoltare Strategice și Planul de Acțiuni al Municipiului Cahul (2019-2025). Aglomerările urbane presupun în zilele noastre prelungirea activităților diurne cu mult dincolo de apusul soarelui ca necesități și stil de viață. Odată cu creșterea în intensitate a traficului rutier, ceea ce a implicat și perfecționarea sistemelor de semnalizare, a apărut necesară o abordare serioasă și profesională a iluminatului public. Fluxul de lumină solară pe timp de toamnă-iarnă-primăvară este slab și de aceea iluminarea pe timp de noapte este o problemă prioritară pentru locuitorii care se întorc pe înserate sau la ore târzii de la muncă, studii, cursuri, activități extrașcolare. Atunci când cad precipitații abundente, circulația devine și mai anevoioasă, deoarece gropile și denivelările de pe anumite porțiuni se transformă în băltoace și noroi ceea ce reprezintă un pericol și un grad înalt de disconfort oferit de spațiul public pentru pietoni și pentru traficul rutier.

Argumentul 2 – „Sporirea securității locuitorilor din mun. Cahul”

Beznă ce cuprinde străzile încurajează infracțiunile și reduce siguranța persoanelor și a proprietăților acestora. Iluminatul stradal nu poate fi considerat un factor decisiv în prevenirea criminalității dar este un ajutor important pentru locuitori. Realizarea unui iluminat corespunzător determină în special reducerea cheltuielilor indirecte, reducerea numărului și riscului de accidente pe timp de noapte, reducerea numărului de agresiuni contra persoanelor, îmbunătățirea climatului social și cultural prin creșterea siguranței activităților pe durata serii.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Extinderea și modernizarea iluminatului stradal pe întreg teritoriul municipiului este un proiect prioritar care se regăsește în documentele strategice locale (Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Cahul 2019-2025) prin obiectivul specific 2.4. Iluminat public. Totodată regăsim acest proiect în Planul Multianual de Investiții Capitale al municipiului Cahul 2020-2025.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Cca 10000 de locuitori a zonelor;
- cca 40 000 persoane locuitorii municipiului Cahul;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;
- Tinerii conform vârstei prevăzute de Legea cu privire la tineret (14-35 ani);
- Șoferii din municipiul Cahul și localități învecinate;
- Bicicliștii și pietonii care circulă noaptea prin oraș.

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Crearea Comitetului de Implementare a proiectului de iluminat stradal;
- Elaborarea documentației de proiect pentru anunțarea licitației;
- Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție ce va efectua lucrările;
- Stabilirea graficului de implementare a lucrărilor;
- Instalarea unui sistem eficient de iluminare stradală;
- Monitorizarea calității lucrărilor și respectării termenilor de implementare;
- Prezentarea rezultatelor, precum și activităților implementate în mod transparent cetățenilor.

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*

Documentația tehnică pentru implementarea proiectului este elaborată.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Insuficiența resurselor financiare pentru realizarea lucrărilor planificate în proiect;
- Număr limitat de antreprenori cu experiență în domeniu;
- Inexactități ale proiectului tehnic care pot duce la creșterea cheltuielilor pentru realizarea proiectului;
- Întârzieri de obținere a autorizațiilor/permiselor de la instituțiile relevante pentru executarea lucrărilor planificate;
- Condiții meteorologice nefavorabile pot periclita termenele de realizare a lucrărilor prevăzute;

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Gradului de securitate individuală și colectivă în orașul Cahul crescut cu minim 60%
- Acoperirea a 75% din teritoriul municipiului cu iluminat;
- Numărul de corpuri LED de iluminat instalate pe întreg teritoriu al mun. Cahul;

Rezultate calitative:

- Gradului de siguranță a circulației rutiere și pietonale crescut;
- Gradul de civilizație, a confortului și a calității vieții crescut;
- Elementele arhitectonice și peisagistice ale localității valorificate;
- Funcționare asigurată și exploatată în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a întregii infrastructuri aferente serviciului de iluminat public.

Notă conceptuală 3

Denumirea proiectului	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice în municipiul Cahul
Domeniul de intervenție	Asigurarea eficienței energetice pe întreg teritoriul municipiului Cahul
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativă a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 20 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	<p>Obiectivul general: Creșterea eficienței energetice a instituțiilor publice din municipiului Cahul prin termoizolarea și reparația fațadelor clădirilor precum: Casa de cultură din Cotihana; Școala Sportivă Specializată de Haltere din municipiul Cahul; Clădirea Primăriei mun. Cahul; Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9;</p> <p>Obiective specifice:</p> <p>O.I. Creșterea eficienței energetice a instituțiilor publice din municipiul Cahul prin izolarea termică a clădirilor;</p> <p>O.II. Promovarea unor politici în domeniul eficienței energetice prin implementarea practică a măsurilor;</p>

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Sporirea eficienței energetice a clădirilor ce se află în gestiunea municipalității Cahul”

În baza unei cercetări finanțate de UE4Energy în parteneriat cu TRACE (Tool for Rapid Assessment of City Energy), în 2019 a fost realizat studiul „Îmbunătățirea eficienței energetice în municipiul Cahul” în care s-au constatat următoarele: ”clădirile publice aflate în gestiunea municipalității reprezintă peste jumătate din consumul energetic al sectoarelor aflate sub controlul autorității locale”. Această constatare sugerează ideea necesității concentrării eforturilor pentru îmbunătățirea eficienței energetice pentru instituțiile publice din municipiul Cahul. Consumul de energie pentru încălzire este cel mai major din punct de vedere cantitativ și, în condițiile de alimentare cu căldură cel mai utilizat și poluant în mai multe țări/orașe inclusiv și mun. Cahul. Din aceste considerente, reducerea consumului de energie pentru încălzire rămâne a fi cea mai eficientă acțiune care poate fi întreprinsă în scopul diminuării cheltuielilor cu energia.

Argumentul 2 – „Importanța termoizolării și reparației fațadelor clădirilor instituțiilor publice din municipiului Cahul”

Prin acest proiect ne propunem termoizolarea și reparația fațadelor clădirilor instituțiilor publice din municipiului Cahul, precum: Casa de cultură din Cotihana; Școala Sportivă Specializată de Haltere din municipiul Cahul; Clădirea Primăriei mun. Cahul; Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9, ceea ce va asigura creșterea eficienței energetice. Având performanță energetică scăzută, clădirile respective generează costuri mari din bugetul local. Distribuția gazului și a energiei electrice în clădiri este neuniformă (jumătate din clădire este supraîncălzită, pe când alta îngheață), ceea ce generează cheltuieli mari iar o parte din încăperi nu poate fi utilizată corespunzător. Eficiența energetică înseamnă nu doar căldură sporită, dar și cheltuieli mai mici.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Proiectul se încadrează direct în domeniul de dezvoltare eficiență energetică. Totodată este important de menționat și faptul că domeniul proiectului este încadrat în obiectivele strategiilor de

dezvoltare la nivel local și regional. Conform Planului de Acțiuni și Direcțiilor de Dezvoltare Strategică ale mun. Cahul 2019-2025, proiectul reprezintă o prioritate de dezvoltare care este specificată în Direcția strategică 3: Protecția mediului și creșterea eficienței energetice în sectorul public și privat. Obiectivul specific 3.3.2 vizează direct Implementarea măsurilor de eficiență energetică în instituțiile publice, inclusiv termoizolarea și reparația fațadelor. Totodată acest proiect este o prioritate a municipiului Cahul în cadrul Convenției Primarilor pentru Climă și Energie prin care Primăria mun. Cahul se angajează de a lua măsuri în domeniul climei și energiei care vor reduce impactul negativ asupra mediului cu 30%.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă căruia proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul;
- Casa de cultură din Cotihana;
- Școala Sportivă Specializată de Haltere din municipiul Cahul;
- Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Cca 10000 de locuitori a zonelor;
- cca 40 000 persoane locuitorii municipiului Cahul;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;
- Tinerii conform vârstei prevăzute de Legea cu privire la tineret (14-35 ani);
- Cca 150 specialiști ai instituțiilor care activează în clădirea primăriei;
- Lucrătorii instituțiilor publice;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Anunțarea licitației pentru clădirile la care există documentația tehnică: Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9.
- Pregătirea documentației de proiect pentru alte instituții publice;
- Anunțarea licitației și contractarea companiei de construcție ce va efectua lucrările;
- Stabilirea graficului de implementare a lucrărilor pentru mai multe instituții;
- Realizarea propriu-zisă a lucrărilor de termoizolare a fațadelor clădirilor cu materiale ecologice;
- Finisarea lucrărilor exterioare a fațadei cu tencuială decorativă;

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*

Există documentație tehnică pregătită pentru realizarea activităților proiectului la Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9 și fațada Primăriei municipiului Cahul.

Riscuri care pot periclită implementarea proiectului:

- Suportul executiv insuficient: Posibile inconsecvențe/instabilități politice la nivel național și local, care pot limita autoritățile publice locale în gestionarea și folosirea resurselor bănești;
- Riscul economic: Decalaj economic neprevăzut în urma calamităților naturale, inflația internă și externă;

- Riscul financiar: Incapacitatea autoritățile publice locale de atragere de fonduri suplimentare, capacitatea scăzută de plată a populației, care formează constrângeri politice și sociale în contextul atragerii și realizării unor împrumuturi;
- Riscul social: Diferențele între mediul urban și cel rural, migrarea forței de muncă, lipsa specialiștilor în domeniu.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Numărul de clădiri cu performanță energetică sporită din mun. Cahul;
- Suprafața fațadelor termoizolată și reparată;
- Minim 30% din cheltuieli pentru energie termică și electrică reduse;
- Sistem de încălzire optimizat atât pe perioada iernii, atât și pe perioada verii;
- Condiții optime de funcționare pentru cca 10 instituții ce prestează servicii la nivel local și raional asigurate;

Rezultate calitative:

- Capacitate energetică a clădirilor publice pe întreg teritoriul municipiului Cahul sporită.
- Instituțiile publice consumă un volum mai redus de energie – cheltuieli mai mici;
- Politici în domeniul reducerii emisiei gazelor cu efect de seră –model pentru alte orașe promovate;
- Consumurile de energie și a modul de funcționare ajustate pentru a minimiza presiunea de mediu;
- Îmbunătățirea aspectului estetic al clădirilor publice precum: Casa de cultură din Cotihana; Școala Sportivă Specializată de Haltere din municipiul Cahul; Clădirea Primăriei mun. Cahul; Grădinițele nr. 1, nr. 2, nr. 4, nr. 9.

Notă conceptuală 4

Denumirea proiectului	Construcția capitală a pieței agro-alimentare
Domeniul de intervenție	Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativa a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 15 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Construcția unei piețe regionale agro-alimentare moderne, cu infrastructură dezvoltată și amenajată în corespundere cu cerințele și normele sanitar-veterinare; Obiective specifice: O.I. Asigurarea accesului consumatorilor locali la deservire calitativă în procesul de comercializare a produselor agro-alimentare în municipiul Cahul; O.II. Respectarea normelor sanitar-veterinare în vederea asigurării protecției sănătății consumatorilor; O.III. Ridicarea comerțului cu produse agro-alimentare din mun. Cahul la un alt nivel al calității;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Lipsa unui spațiu amenajat în conformitate cu toate rigorile sanitare pentru a asigura o activitate comercial-economică a produselor agro-alimentare îmbunătățită”

În prezent, în municipiul Cahul lipsește un spațiu amenajat în conformitate cu toate rigorile sanitare pentru a asigura o activitate comercial-economică a produselor agro-alimentare îmbunătățită. Prin urmare, micii producători și agenții economici nu dispun de condiții decente de comercializare a produselor agro-alimentare iar cumpărătorii nu pot beneficia de deservire calitativă. Din această cauză este răspândit comerțul stradal, micii comercianți sunt nevoiți să vândă producția prin intermediari ceea ce creează pierderi financiare. Pornind de la aceste probleme propunem reamenajarea pieței agroalimentare pentru a fi dotată cu toate condițiile moderne. Piața atinge o zonă largă de desfacere, aceasta va deservi în special zona de sud a Republicii Moldova, care cuprinde raioanele Cahul, Cantemir, Leova, UTA Găgăuzia, Vulcănești, precum și alți consumatori. Regiunea nominalizată este preponderent agrară. Actualmente în cadrul pieței existente activează 17 comercianți pe baza contractelor de locațiune încheiate cu ÎM Cahul “Piața Centrală”. Însă structura obiectului prevede crearea 41 de locuri pentru comerț nevalorificate în prezent. Totodată, în urma statisticilor înregistrate de întreprindere, se constată, că anual se eliberează circa 600 de certificate privind procurarea angro a producției agricole din sectorul str. Dunării. Prin urmare confirmând importanța și actualitatea proiectului dat pentru municipiul Cahul și localitățile apropiate din zonă. Suprafața sectorului “str. Dunării”, pe care o gestionează ÎM Cahul “Piața Centrală”, va fi luată ca baza pentru modernizare și construirea obiectului nou. Putem evidenția și unul din avantajele ale proiectului și anume locația reușită din punct de vedere al accesului spre piața a transportului pentru aducerea producției dar și pentru cumpărători.

Argumentul 2 – „Modernizarea procesului de comercializare”

Totodată este oportun să menționăm că rezultatele proiectului vor permite îmbunătățirea procesului de comercializare între producătorii și consumatorii din municipiul Cahul, va susține producătorii autohtoni.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Acest proiect care va contribui direct la dezvoltarea economică durabilă a municipiului fiind inclus și în Viziunea, Direcțiile de Dezvoltare Strategică și Planul de Acțiuni al Municipiului Cahul (2019-2025).

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă căruia proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- ÎM Cahul “Piața Centrală”;
- Primăria municipiului Cahul;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Consumatorii producției agro-alimentare;
- Comercianții contractelor de locațiune – 17 persoane;
- Producători locali și din raion;
- Cca 40 000 locuitori ai municipiului Cahul;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Elaborarea studiului de fezabilitate și a planului tehnic de proiectare;
- Elaborarea documentație pentru anunțarea licitației;
- Anunțarea licitației pentru realizarea lucrărilor de construcție;
- Identificarea companiei de construcție și amenajarea a pieței agro-alimentare;
- Desfășurarea lucrărilor de construcției și amenajare a pieței conform devizului;
- Amenajarea drumului de acces către piață;
- Dotarea cu utilaje frigorifice, sanitare și cu mobilier nou.

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*
În proces de elaborarea a studiului de fezabilitate.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Eventuale omisiuni și/sau erori în proiectul tehnic;
- Incapacitatea atragerii de surse de finanțare suficiente;
- Modificarea prețurilor pentru diferite categorii de materiale, echipament și lucrări.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Comerțul ilicit stradal minimizat cu 40%
- O piață modernă conformă cu cerințele și normele sanitare construită și dată în exploatare
- 4675 m2 a suprafeței totale a obiectului reabilitată
- 2492 m2 aria construită, renovată și reabilitată;
- 320 m2 suprafață verde plantată cu arbori și arbuști;
- Drumul de acces către piață (str. Dunării) reabilitată;

Rezultate calitative:

- Condiții îmbunătățite de comercializare a produselor agro-alimentare pentru producători și cumpărători din municipiul Cahul și localitățile învecinate;
- Producătorilor autohtoni în activitatea comercială desfășurată susținuți și promovați;
- Prețuri optimizate pentru producători și consumatori a producției agricole.

Notă conceptuală 5

Denumirea proiectului	Finalizarea proiectului de amenajare a Zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat"
Domeniul de intervenție	Dezvoltarea și echiparea infrastructurilor și serviciilor de suport economic pentru a stimula competitivitatea
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativă a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 25 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	<p>Obiectivul general: Reabilitarea infrastructurii locale pentru sporirea creșterii economice durabile și regenerarea potențialului turistic al municipiului Cahul prin reabilitarea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat";</p> <p>Obiective specifice:</p> <p>O.I. Integrarea zonei de odihnă și agrement „Lacul Sărat” orașul Cahul în circuitele turistice naționale și internaționale;</p> <p>O.II. Relansarea economică a zonei prin deschiderea afacerilor noi în zona renovată;</p> <p>O.III. Atragerea de investiții locale și naționale pentru dezvoltarea zonei de odihnă și agrement din Cahul;</p>

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Resursa strategică reprezentată de zona de odihnă și agrement „Lacul Sărat”

Municipiul Cahul este cel mai important pol de atracție turistică din sudul Republicii Moldova și datorită poziționării sale geografice avantajoase este și un pol important de dezvoltare economică. Prin funcțiile sale complexe de deservire a întregii regiuni de dezvoltare sud, municipiul dispune de o zonă extinsă de polarizare, pentru care să furnizeze servicii educaționale, culturale, de sănătate etc. O resursă strategică a municipiului Cahul este zona de odihnă și agrement „Lacul Sărat”, prin care municipiul dispune de resurse de apă minerală cu rol curativ. Una din instituțiile pentru care este renumită regiunea sud, sanatoriul „Nufărul Alb”, utilizează aceste ape minerale în scopuri balneo-climaterice. "Lacul Sărat," este cunoscut pentru apele sale minerale și proprietăți curative deosebite. Calitățile fizice ale apelor minerale și proprietățile curative ale acestor izvoare termale sunt unice în Republica Moldova.

Argumentul 2 – „Importanța și valoarea înaltă a izvoarelor termale din regiune ce nu sunt valorificate”

Descoperite în anul 1956, izvoarele termale sunt bogate în sulf, brom, hidrosulfuric și sodiu cu o mineralizare redusă, care sunt folosite în tratamentul afecțiunilor cardiovasculare, dermatologice, ginecologice, ale sistemului nervos central și periferic. Pe lângă proprietățile benefice pentru sănătatea umană, "Lacul Sărat" este acea resursă care dispune de potențialul de a stimula afacerile și dezvoltarea economică la nivelul întregului oraș. O destinație turistică la nivel național sau regional, dotată cu resurse naturale, are potențialul de a crește amprenta economică a orașului prin stimularea consumului, a economiei serviciilor, a infrastructurii îmbunătățite și a atractivității zonei pentru turiști. Investiția în această destinație turistică cu un spirit potențial de dezvoltare va îmbunătăți

lanțul valoric local. Din acest motiv, considerăm esențială realizarea activităților necesare pentru reabilitarea zonei. În urma implementării acestui proiect va deveni posibilă valorificarea acestei resurse strategice importante pentru zona Sud și relansarea de noi activități cu un puternic efect economic și social.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Această direcție este un obiectiv regăsit și în Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Cahul 2019-2025.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă căruia proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul;
- Agenții economici care vor desfășura activitatea comercială în zona lacului;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Locuitorii municipiului Cahul cca 40 000 persoane;
- Vizitatorii stațiunii balneare „Nufărul Alb” - 550 persoane / tură;
- Euroregiunea „Regiunea Dunării de Jos” (2 492 676 rezidenți);
- Turiști naționali și internaționali - cca 5 000 persoane;
- Agenți economici locali;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Actualizarea studiului de fezabilitate;
- Elaborarea documentației de proiect, caiet de sarcini etc.
- Executarea lucrărilor de forare a sondei;
- Construcția fântâniei arteziene și a bazinului de acumulare a apei pentru Lacul Sărat;
- Realizarea lucrărilor de curățare și amenajare a Lacului Sărat;
- Construcția clădirii administrative „Lacul Sărat”;
- Promovarea zonei de odihnă și agrement „Lacul Sărat” la nivel național și internațional;
- Dezvoltarea unei identități investiționale în specificul nișa turistică a regiunii.

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*

Există studiu de fezabilitate care trebuie actualizat.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Periclitarea procesului de revenire a terenului lacului în proprietate publică;
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor planificate;
- Insuficiența resurselor financiare pentru realizarea tuturor lucrărilor planificate;
- Semnarea contractelor cu antreprenori cu experiență modestă;
- Condițiile meteorologice nefavorabile pot determina întârzierea realizării investiției;

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Minim 2 propuneri de parteneriat investițional în vederea dezvoltării turistice ulterioare a zonei încheiate;
- Zona de odihnă și agrement „Lacul Sărat” reabilitată și valorificată;
- Cel puțin 3 agenți economici și-au început activitatea în zona respectivă;

Rezultate calitative:

- Zona de odihnă și agrement „Lacul Sărat” integrată în circuitul turistic național și internațional
- Potențial economic local sporit;
- Infrastructură turistică regenerată;
- Atractivitatea municipiului Cahul pentru investitori și turiști sporită;

Notă conceptuală 6

Denumirea proiectului	Reconstrucția capitală a căminului studentesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hașdeu" Cahul
Domeniul de intervenție	Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	2022-2024
Valoarea estimativă a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 35 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Asigurarea mediului educațional favorabil pentru studenți și cadre didactice prin reconstrucția capitală a căminului studentesc Nr. 3 al Universității de stat "B.P. Hașdeu" Cahul; Obiective specifice: O.I. Valorificarea capacității de 403 locuri al căminului existent pentru cazarea studenților și a cadrelor didactice; O.II. Oferirea posibilității tinerilor de a locui în condiții mai bune cu toate dotările necesare unui cămin modern;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Importanța sporită a instituției de învățământ la nivel național și regional”

Municipiul Cahul este un centru socio-cultural, academic și economic de importanță interregională, cunoscut drept „Capitala de sud” a Republicii Moldova. Valoarea educației pentru zona de sud a fost conturată și prin faptul că municipiul Cahul este primul oraș din țară care a fost acceptat ca membru al UNESCO Global Network of Learning Cities în 2020. Una din cele mai importante instituții care contribuie la dezvoltarea educațională a localității noastre este prezența Universității de Stat "B.P. Hașdeu" din Cahul. Importanța regională a universității a crescut odată cu realizarea proiectului de cooperare universitară transdunăreană prin crearea Facultății Transfrontaliere, extensiune a Universității "Dunărea de Jos" din Galați.

Argumentul 2 – „crearea condițiilor adecvate de studii pentru tineri este una din prioritățile administrației publice locale. ”

Fiind un oraș cu instituții de învățământ superior crearea condițiilor adecvate de studii pentru tineri este una din prioritățile administrației publice locale. Căminul Nr.3 al Universității de Stat "B.P. Hașdeu" din Cahul, aflat în centrul localității, degradează tot mai mult de la o zi la alta. Prin urmare, sunt necesare lucrări de reconstrucții capitale a căminului pentru crearea condițiilor adecvate de cazare atât pentru studenți cât și pentru cadre didactice. Mii de tineri din sudul Republicii Moldova beneficiază de studii de calitate în cadrul universității și extensiunii existente, având posibilitatea și de a prelua experiența academică a profesorilor din România. Lipsa condițiilor de cazare pentru studenți dar și profesorii Universității din Galați, fiind în permanentă mobilitate, făcând naveta Galați-Cahul-Galați, știrbește din calitatea vieții sociale a acestora.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Importanța implementării acestui proiect a fost conturată și în Strategia de dezvoltare Socio-economică locală 2019-2025, în care construcția capitală a căminului studentesc este una din priorități.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Universitatea de stat „B. P. Hașdeu” din Cahul;
- Primăria municipiului Cahul;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Cca 2300 studenți ai ambelor universități;
- Cadre didactice ale ambelor universități;
- Vizitatorii municipiului care pot fi cazați după necesitate în cămin.

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Elaborarea planului tehnic de proiectare și a documentației de proiect;
- Anunțarea licitației și contractare a companiei de construcție care va realiza lucrările proiectului;
- Realizarea lucrărilor exterioare de reabilitare;
- Realizarea lucrărilor interioare: dotare cu mobilier, conectare la internet, grupuri sanitare, bucătărie și spații pentru servirea mesei etc.;
- Amenajarea terenului adiacent.

- *succint ce activități au fost deja realizate în scopul pregătirii spre implementare a proiectului*

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Creșterea costurilor la materialele de construcție, echipamente, servicii;
- Fenomenele naturale și condițiile meteorologice ar putea periclita cursul lucrărilor de construcție;
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor;
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității;

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Cca 2300 de studenți și cadre didactice vor avea acces la condiții de trai mai bune, dotate cu utilitățile necesare pentru a se simți confortabil;
- Capacitatea de 403 locuri valorificată și utilizată;
- Bucătărie și cantină amenajată conform normelor sanitare;
- O bibliotecă cu cărți noi și acces la calculatoare;
- Rețea de WIFI conectată în clădire;

Rezultate calitative:

- Calitatea crescută a vieții sociale a cadrelor didactice și studenților din municipiul Cahul;
- Relații intensificate între instituții de pe cele două maluri ale Prutului;
- Aspectul clădirii învechite îmbunătățit și prin urmare schimbarea aspectului centrului municipiului Cahul;

Notă conceptuală 7

Denumirea proiectului	Reabilitarea infrastructurii drumurilor (str. A. Pușkin, str. Dunării, str. Doinelor, str. Griviței, str. V. Stroescu, str. A. Șciusev, str. P. Rumeanțev, str. M. Șolohov, str. N. Gribov, str. A. Mateevici, str. C. Negruzzi, I. Neculce, str. Chiliei)
Domeniul de intervenție	Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare
Durata totală a acțiunii	2022-2027
Valoarea estimativa a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 150 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Reabilitarea infrastructurii drumurilor pe o lungime de cca 45 km; Obiective specifice: O.I. Asigurarea securității în traficul rutier și pietonal prin reabilitarea a cca 45 km de drumuri din mun. Cahul; O.II. Modernizarea infrastructurii asociate, cum ar fi trotuare, amenajarea spațiilor verzi aferente, trotuarelor, locurilor de parcare;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Existența porțiunilor de drum extrem de deteriorate în Cahul”

Calitatea infrastructurii drumurilor este un indicator care arată dezvoltarea regiunii. Deși în ultima perioadă în Municipiul Cahul tot mai mult se investește în reabilitarea infrastructurii drumurilor, există porțiuni de drum într-o stare extrem de deteriorată. Prin urmare este necesară atât reconstrucția totală a drumurilor cât și lucrări de modernizare a structurilor asociate precum trotuare, sisteme de drenaj etc.

Argumentul 2 – „Reparația celor mai importante străzi din mun. Cahul”

Prin acest proiect ne propunem reabilitarea infrastructurii drumurilor de pe: (str. A. Pușkin, str. Dunării, str. Doinelor, str. Griviței, str. V. Stroescu, str. A. Șciusev, str. P. Rumeanțev, str. M. Șolohov, str. N. Gribov, str. A. Mateevici, str. C. Negruzzi, I. Neculce, str. Chiliei). Modernizarea și amenajarea străzilor, trotuarelor, aleilor, locurilor de parcare și zonelor verzi este importantă pentru locuitorii care locuiesc în zonă, din punct de vedere urbanistic, tehnic și social, iar realizarea lucrărilor de reabilitare va îmbunătăți considerabil confortul și siguranța autovehiculelor și condițiile de mobilitate pentru cetățeni. Astfel, necesitatea investiției este evidentă, pentru îmbunătățirea condițiilor de circulație și în general asupra mediului, influențând în mod pozitiv nivelul de trai al locuitorilor municipiului Cahul. Totodată, gropile și denivelările din carosabil, provoacă degradarea prematură a autovehiculelor, ceea ce duce la cheltuieli majore de întreținere a acestora. Lucrările de reparație vor asigura reducerea cheltuielilor de întreținere a autovehiculelor, vor reduce gazele emise în atmosferă din funcționarea îndelungată a automobilelor care sunt nevoite să se deplaseze cu o viteză extrem de redusă pe unele porțiuni de drum foarte deteriorate. Realizarea activităților proiectului va permite și îmbunătățirea securității rutiere reducând numărul de accidente rutiere.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Proiectul dat se regăsește ca punct prioritar în Planul Multianual de Investiții Capitale al municipiului Cahul 2020-2025 și în obiectivul specific 2.3 „Reabilitarea drumurilor locale și decongestionarea traficului din zona centrală a urbei” din Viziunea, Direcțiile de Dezvoltare Strategică și Planul de Acțiuni al Municipiului Cahul.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul;
- S.A. Drumuri Cahul;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- 5 000 persoane care locuiesc în zonă
- cca 40 000 persoane locuitorii municipiului Cahul;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;
- Tinerii conform vârstei prevăzute de Legea cu privire la tineret (14-35 ani);
- Familiile cu copii;
- Șoferii din municipiul Cahul și localități învecinate;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Cofinanțarea proiectului ”Sustenabilitate, mobilitate și accesibilitate în regiunea transfrontalieră Cahul- Oancea - o mai bună infrastructură de transport”, finanțat în cadrul Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020;
- Anunțarea licitației pentru străzile la care există documentația de proiect: str. V. Stroescu, str. A. Pușkin, str. A. Șciusev;
- Elaborarea Proiectelor Tehnice de Execuție a lucrărilor pe străzile identificate;
- Elaborarea documentației pentru anunțarea licitației privind executarea lucrărilor;
- Anunțare procedură de licitație pentru executarea lucrărilor de reparație capitală a străzilor;
- Executarea lucrărilor fizice de renovare a străzilor str. A. Pușkin, str. Dunării, str. Doinelor, str. Griviței, str. V. Stroescu, str. A. Șciusev, str. P. Rumeanțev, str. M. Șolohov, str. N. Gribov, str. A. Mateevici, str. C. Negruzzi, I. Neculce, str. Chiliei;
- Realizarea unui studiu de impact a renovării străzilor menționate asupra situației social economice și căile de majorare a atractivității investiționale;
- Monitorizarea post construcție a lucrărilor;
- Proiectul va fi realizat în două etape, în prima etapă se preconizează a fi reparate 20 km de drumuri, iar în cea de a doua etapă 25 km, în baza disponibilității resurselor financiare.

Riscuri care pot periclită implementarea proiectului:

- Suportul executiv insuficient: Posibile consecvențe/instabilități politice la nivel național și local, care pot limita autoritățile publice locale în gestionarea și folosirea resurselor bănești;

- Riscul economic: Decalaj economic neprevăzut în urma calamităților naturale, inflația internă și externă;
- Riscul financiar: Incapacitatea autoritățile publice locale de atragere de fonduri suplimentare, capacitatea scăzută de plată a populației, care formează constrângeri politice și sociale în contextul atragerii și realizării unor împrumuturi;
- Riscul social: Diferențele între mediul urban și cel rural, migrarea forței de muncă, lipsa specialiștilor în domeniu.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- 20 km de drum renovat;
- Amenajate și readuse la profil 25 m² de acostamente;
- 250 arbori și arbuști sădite pe fâșia de protecție a drumului;
- Asigurarea durabilității a 300 de case ale oamenilor prin excluderea riscului de vibrație a terenului în timpul deplasării transportului auto pe acest drum;

Rezultate calitative:

- Condiții îmbunătățite și prin urmare timp de deplasare redus;
- Nivelul de trai a populației ridicat;
- Deplasare mai comodă a pietonilor asigurată;
- Siguranța în traficul rutier și pietonal ridicată;

Notă conceptuală 8

Denumirea proiectului	Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională
Domeniul de intervenție	Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	2025-2027
Valoarea estimativă a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 50 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Construcția unui complex sportiv multifuncțional modern întru promovarea sportului la nivel municipal și raional; Obiective specifice: O.I. Asigurarea accesului la servicii sportive de calitate a cca 10 000 persoane (copii și tineri) din municipiul Cahul și localități învecinate; O.II. Asigurarea condițiilor necesare pentru găzduirea în municipiul Cahul a competițiilor sportive din regiunea de sud a țării; O.III. Asigurarea echipamentului pentru antrenamentele sportivilor de performanță din municipiu;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Lipsa unei infrastructuri moderne pentru susținerea sportivilor din mun. Cahul”

Un pas important pentru promovarea modului sănătos de viață și susținerea sportivilor locali este infrastructura modernă. Orașul Cahul nu dispune de un complex sportiv amenajat, care să poată permite locuitorilor orașului, cât și locuitorilor din satele adiacente să practice sportul în măsura potențialului existent. În oraș se găsesc câteva terenuri amenajate, dar care nu fac față numărului mare de persoane care practică sportul și nu dispun de spații special amenajate pentru toate tipurile de sport practicate de profesioniști și de amatori. Construcția unui Complex sportiv multifuncțional modern de importanță regională cu o gamă largă de secțiuni sportive este necesară și în beneficiul populației și în beneficiul sportivilor locali. Este important de menționat că mun. Cahul este un oraș atât cultural, cât și sportiv.

Argumentul 2 – „Mun. Cahul este gazda competițiilor sportive la fotbal, haltere, tenis de masă, baschet, volei etc.”

Deseori mun. Cahul este gazda competițiilor sportive la fotbal, haltere, tenis de masă, baschet, volei etc. în urma cărora sportivii noștri aduc cupe și medalii în municipiu. Cu toate acestea, școlile sportive existente în localitate nu dispun de condițiile necesare pentru desfășurarea acestor competiții, deseori fiind desfășurate în instituțiile educaționale din localitate. Mai mult de atât, pe terenurile sportive în aer liber găsim amenajate doar terenurile de fotbal. În mun. Cahul se găsesc numeroase asociații sportive și cluburi precum: Asociația Raională de Fotbal din Cahul, AO Gama-Sind (volei, baschet), Clubului de taekwondo DINAMIC, Clubul de Taekwon-Do „Spartan” etc. Dispunând de un complex care va include toate facilitățile necesare pentru practicarea sportului pentru amatori și profesioniști, mun. Cahul va fi gazda competițiilor sportive desfășurate în regiunea de sud a țării și, în continuare, un promotor al modului de viață sănătos care ar stimula interacțiunea locuitorilor de diferite categorii de vârstă.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Intenția de a construi un complex multifuncțional în mun. Cahul se regăsește și în Strategia socio-economică a mun. Cahul 2019-2025 și în Planul de Revitalizare Urbană. De asemenea, în 2022 urmează să fie aprobată Strategia de Tineret și Sport a mun. Cahul, care va include și domeniul sportiv cu construcția unui complex multifuncțional modern.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă căruia proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul
- Complexul sportiv multifuncțional construit;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Cca 40 000 persoane locuitorii orașului;
- Copii (3-17) – cca 6000;
- Tineri (18-35) – cca 9500 pers.;
- Școli sportive, asociații, cluburi sportive – cca 15 instituții;
- Beneficiari indirecti: cca 5000 pers. (locuitorii satelor adiacente – Crihana Veche, Roșu);
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Elaborarea documentației de proiect și a studiului de fezabilitate;
- Organizarea concursului de selectare și contractare a companiei de construcție care va realiza lucrările proiectului;
- Crearea echipei de lucru și stabilirea graficului de implementare a lucrărilor;
- Realizarea lucrărilor de construcție conform graficului prestabilit
- Monitorizarea periodică a calității lucrărilor și respectării graficului de implementare a proiectului;
- Dotarea cu echipamentul sportiv necesar;
- Finisarea lucrărilor exterioare și interioare;
- Lansarea proiectului finisat prin organizarea competițiilor sportive în complexul multifuncțional construit.

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Creșterea costurilor la materialele de construcție, echipamente, servicii;
- Fenomenele naturale și condițiile meteorologice ar putea periclita cursul lucrărilor de construcție;
- Obținerea avizelor de aprobare a lucrărilor;
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității;

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Un complex sportiv multifuncțional, dotat cu echipament necesar construit și utilizat de locuitorii municipiului;
- Cca 10 000 persoane (copii și tineri) din municipiul Cahul și localități învecinate vor dispune de acces la servicii de sport de calitate;
- Numărul activități sportive desfășurate în municipiu crescut;

Rezultate calitative:

- Facilități asigurate pentru practicarea sportului pentru amatori și profesioniști;
- Interacțiunea crescută a locuitorilor de diferite categorii de vârstă prin activități sportive organizate;
- Interes crescut al cetățenilor pentru cultura fizică și sportul

Notă conceptuală 9

Denumirea proiectului	Amenajarea „Parcului Veteranilor” din mun. Cahul
Domeniul de intervenție	Revitalizare urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice
Durata totală a acțiunii	2025-2027
Valoarea estimativa a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 13 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Amenajarea „Parcului Veteranilor” prin transformarea acestuia într-un spațiu de odihnă și agrement în municipiul Cahul; Obiective specifice: O.I. Crearea unei facilități moderne de recreere și petrecere a timpului liber; O.II. Creșterea gradului de confort și petrecere a timpului liber într-un mod cât mai civilizată și plăcut; O.III. Îmbogățirea calitativă a factorilor de mediu prin suprafețe noi de zone plantate; O.IV. Îmbunătățirea aspectului estetic al parcului;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Necesitatea de apropiere de standarde europene a municipiului”

Necesitatea amenajării parcului Veteranilor în Municipiul Cahul derivă din nevoia de apropiere de standarde europene a municipiului, contribuind la creșterea gradului de civilizație și la înfrumusețarea orașului. Aceasta are directe implicații benefice în asigurarea unui climat sănătos de conviețuire în cadrul comunității locale și un impact pozitiv asupra creșterii gradului de socializare a locuitorilor din cadrul municipiului.

În prezent terenul de cca 7,5h este neamenajat, prezentând vegetație care crește spontan. Spațiile verzi din localitate au o influență puternică asupra calității vieții pentru cetățenii ei. Acestea pot deveni locuri distincte și atractive din arealul de parc.

Argumentul 2 – „Evidențierea potențialului natural al zonei”

Amenajarea parcului va pune în evidență potențialul natural al zonei care permite realizarea unui parc bine amenajat care să se integreze în ansamblul urban existent. Mărirea suprafețelor de spații verzi amenajate, perdelele de verdeață sunt locuri ideale de recreere, relaxare și petrecere a timpului liber.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Acest proiect este o prioritate strategică a municipiului Cahul regăsit în Strategia de Dezvoltare și Planul de Acțiuni al municipiului Cahul (2019-2025) prin Direcția Strategică 3: Protecția mediului și creșterea eficienței energetice în sectorul public și privat, obiectivul 3.1.2 Amenajarea Parcului veteranilor. Totodată, pentru atingerea acestui obiectiv a fost elaborat Proiectul dendrologic „Parcul Veteranilor” din municipiul Cahul, realizat de Grădina Botanică Națională (Institut).

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Locuitorii din zona Lapaevca;

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Cca 5000 locuitori ai zonei;
- 37 000 locuitori ai mun. Cahul;
- Familiile cu copii;
- Turiști atât din țară cât și din afara țării.

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Pregătirea documentației de proiect necesare implementării proiectului;
- Anunțarea licitației pentru realizarea lucrărilor de construcție;
- Identificarea companiei de construcție și amenajarea a parcului;
- Realizarea lucrărilor fizice de renovare (pavarea aleilor, plantarea arbuștilor, instalarea mobilierului specific, iluminatului public).

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Instabilitatea pieței, rezultată din creșterea prețurilor pentru diferite categorii de materiale, echipamente și lucrări.
- Modificări posibile în legislația privind achizițiile care vor duce la întârzierea activității.
- Semnarea contractelor cu antreprenori cu experiență modestă.
- Inexactități ale proiectului tehnic care este principalul document de orientare pentru executarea lucrărilor.
- Întârzieri de eliberare a autorizațiilor / permiselor de la autoritățile relevante.
- Nerespectarea managementului calității lucrărilor și materialelor utilizate.
- Condiții meteorologice nefavorabile pot determina întârzierea realizării investiției.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- Amenajare a aprox. 9000 m² de alei cu pavaj;
- Amenajare a aprox. 200 m² de alei cu asfalt;
- Amenajare a aprox. 42 m² pentru platforma de gunoi;
- cca 5 locuri de parcare amenajate;
- Parc dotat cu 72 de felinare, 92 de bănci, 92 de urne, cca 7 panouri informative, și 17 foișoare
- Cca 1800 de arbori plantați;

Rezultate calitative:

- Amenajarea unei zone de relaxare și agrement în zona Lapaevca;
- Aspect estetic îmbunătățit al zonei;
- Suprafețelor verzi în municipiu Cahul mărite;
- Spații de joacă pentru copii create;
- Nr de locuitori din zonă satisfăcuți;
- Un nou punct de atracție turistică din municipiul Cahul creat;
- Dezvoltare durabilă, eficiență energetică și protecția mediului asigurate;

Notă conceptuală 10

Denumirea proiectului	Dezvoltarea sistemului de transport public urban (dotarea tehnică cu unități de transport ecologic)
Domeniul de intervenție	Îmbunătățirea mobilității și a calității infrastructurii de acces și a legăturilor acestora cu zonele înconjurătoare
Durata totală a acțiunii	2025-2027
Valoarea estimativă a proiectului, inclusiv suma contribuției FNDR	Bugetul total: 12 000 000 MDL
Obiectivele proiectului	Obiectivul general: Îmbunătățirea mobilității urbane în municipiul Cahul și a condițiilor de transport public urban de pasageri prin dotarea tehnică cu utilități moderne, sigure și ecologice; Obiective specifice: O.I. Creșterea confortului, siguranței și accesibilității transportului public urban pentru toți locuitorii mun. Cahul; O.II. Îmbunătățirea funcțiilor serviciului prestat în domeniul transportului prin crearea Întreprinderii Municipale; O.III. Minimizarea impactului negativ asupra mediului ambiant prin reducerea emisiilor de CO ₂ ;

Relevanța și impactul proiectului

- *minim câte două argumente care justifică încadrarea proiectului în obiectivele și domeniile de finanțare ale Programului*

Argumentul 1 – „Asigurare mobilității durabile a mun. Cahul”

Dezvoltarea transportului urban este una din metodele de a asigura mobilitatea durabilă a orașelor, tendință care este pronunțată tot mai mult la nivel internațional pentru orașele contemporane. Sistemul de transport public urban este una din problemele cu care se confruntă municipiul Cahul. Luând în considerare tendințele moderne de a asigura unități de transport siguri și eficiente care să contribuie la reducerea poluării mediului și a consumului de energie, sistemul de transport public urban din municipiul Cahul necesită investiții majore.

Argumentul 2 – „Transportul public de pasageri din municipiu este învechit”

pe lângă problemele legate de eficiență energetică există probleme de organizare a acestuia. Fiind o ramură socială atât de importantă crearea unui sistem de transport sigur, accesibil, economic și ecologic este una din prioritățile autorităților publice locale pentru a asigura mobilitatea urbană. În prezent în municipiu există cca 20 de unități de transport care asigură transportarea cetățenilor în raza orașului. Mii de cetățeni, locuitori ai municipiului și cei din localitățile învecinate, beneficiază de aceste servicii pentru a ajunge la muncă, școli și în alte scopuri personale. Cu toate acestea condițiile transportului public nu sunt întocmai cele mai bune. Pe lângă aceasta lipsește un orar prestabilit care să poată permite organizarea corectă a timpului și accesibilitatea la transportul public. Reformarea sistemului de transport necesită lucrări complexe. Aici ne referim atât la crearea unei Întreprinderi Municipale care va presta servicii în domeniul transportului cât și înlocuirea transportului public urban existent cu unități ecologice și economice. În anul 2021 Municipiul Cahul a devenit membrul Convenției Primarilor pentru Climă și Energie, angajându-se de a lua măsuri în domeniul climei și energiei care vor reduce impactul negativ asupra mediului cu 30%, prin elaborarea și implementarea unui plan de acțiune privind energia durabilă. Dezvoltarea sistemului de

transport public ecologic este unul din obiectivele strategice în acest sens. Totodată, importanța acestui proiect este semnificativă și pentru mobilitatea urbană a municipiului Cahul.

- *menționați documentele strategice locale, cu care proiectul este corelat*

Proiectul este corelat cu Planul Multianual de Investiții Capitale al municipiului Cahul 2020-2025 prin proiectul „Crearea unui sistem municipal de transport public modern”. Dezvoltarea sistemului de transport public urban, inclusiv dotarea tehnică cu unități de transport ecologic a fost prioritizată ca idee de proiect de administrația publică locală în procesul de elaborare a acestui program în baza evaluării necesităților de bază semnalate de locuitorii municipiului Cahul.

Potențialii beneficiari ai proiectului/grupul țintă

- *cine este grupul/grupurile țintă cărui proiectul se adresează (cuantificați)*

Grupurile țintă pentru proiectul:

- Primăria municipiului Cahul
- Întreprinderea Municipală creată

Beneficiarii finali ai proiectului sunt:

- Locuitorii municipiului Cahul cca 40 000 pers.;
- Tineri (18-35) – cca 9500 pers.;
- Turiști și vizitatorii municipiului(naționali și internaționali) cca 5 000;
- 130 000 locuitori ai regiunii Cahul;
- Localitățile învecinate;

Descrierea activităților

- *succint activitățile majore pe care proiectul propune să le realizeze:*

- Înregistrarea unei Întreprinderi Municipale respectând toate procedurile legale;
- Elaborarea documentație pentru anunțarea licitației privind procurarea a 24 unități de transport ecologic;
- Anunțarea procedurii de licitație pentru procurarea unităților de transport;
- Dotarea tehnică cu unități de transport necesar;
- Identificarea traseului pentru transportul public urban nou;
- Planificarea și integrarea unui sistem de management informatizat(vânzarea biletelor de călătorie, posibilitatea de informare a călătorilor, siguranță și confort);
- Planificarea unui orar fix al circulației rutierelor și plasarea acestuia în toate stațiile de oprire;

Riscuri care pot periclita implementarea proiectului:

- Lipsa finanțării din partea Bugetului de Stat prin Programul Național de dezvoltare a orașelor – poli de creștere în Republica Moldova (2021-2027), pentru continuarea sau finalizarea proiectului;
- Neidentificarea surselor suplimentare din partea partenerilor externi privind co-finanțarea proiectului;
- Schimbările legislative și politice de către autoritățile guvernamentale;
- Creșterea costurilor sau apariția unor cheltuieli suplimentare privind achiziționarea și integrarea unităților de transport.

- Proiectul va fi realizat în două etape, în prima etapă se preconizează a fi procurate 12 unități de transport și în cea de a doua etapă la fel 12 unități, în baza disponibilității resurselor financiare.

Rezultatele estimate

Rezultate cantitative:

- O Întreprindere Municipală înregistrată pentru transportul de pasageri din mun. Cahul;
- 24 unități de transport sigure, confortabile și ecologice achiziționate pentru municipiul Cahul
- Un orar de circulație a transportului public prestabilit și respectat;
- Un sistem de management pentru monitorizarea activității de transport integrat.

Rezultate calitative:

- Condiții de călătorie îmbunătățite și prin urmare timp de deplasare redus;
- Activitatea de transport din municipiul Cahul îmbunătățită și monitorizată;
- Impactul negativ asupra mediului redus ca urmare a înlocuirii unităților de transport învechite;
- Infrastructură rutieră reabilitată.